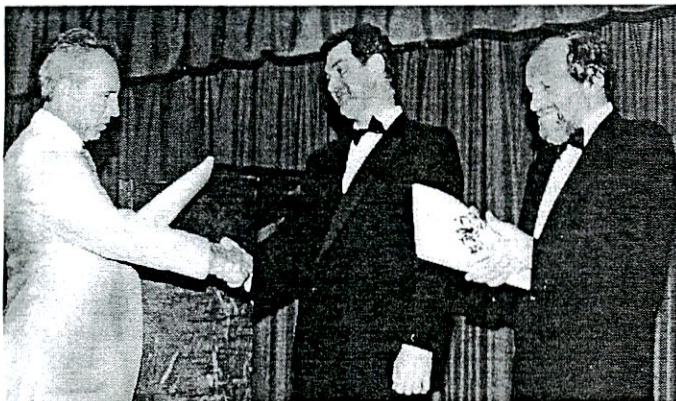

Koncert dveh slovenskih umetnikov v Melbournu in Sydneyu

Melbourne, Sydney - Pianist prof. Aleksander Vodopivec in tenorist Dušan Kobal sta najprej nastopila v organizaciji Slovenskega narodnega sveta Viktorije v Verskem in kulturnem središču Kew v Melbournu v nedeljo, 9. marca. Več na str. 14.

Štefan Merzel, predsednik SNS VIC z umetnikoma
Foto Matija Cestnik

V petek, 14. marca sta se predstavila v Slovenskem društvu Sydney. Večer je potekal v pravem koncertnem vzdušju in je bil za ljubitelje kulture poseben užitek. K temu je pripomogla dobra organizacija društva samega, občinstvo, ki je bilo, mimogrede rečeno, za tak koncert primerno oblečeno, sama postavitve odra in seveda oba umetnika, ki sta dala od sebe vse kar je bilo mogoče. Dan prej sta bila gosta Marize Ličan, na radiu SBS. Tam sta snemala polne štiri ure in SBS radio je velikodušno posnel zgoščenko (CD ploščo), ki jo je po koncertu v SDS Mariza izročila umetnikoma. Več o koncertu v prilogi SDS.

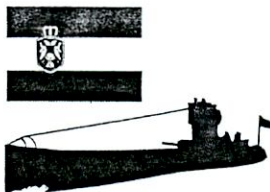
Gospodarska delegacija obrtnikov iz Slovenije obiskala Avstralijo

Melbourne, Canberra, Sydney - Pred dnevi se je v Avstraliji mudila gospodarska delegacija šestnajstih malih obrtnikov iz Slovenije. V Melbournu jih je sprejel Vinko Rizmal, predsednik SBAA, v Sydneyu pa Alfred Brežnik, častni konzul RS. Str. 11

Vsem našim spoštovanim bralkam in bralcem želimo
blagoslovljene Velikonočne praznike
Uprava in uredništvo Glasa Slovenije

Knjiga našega rojaka Janka Majnika končno izšla

Diary of a Submariner

The first hand story of the daring escape of a Yugoslav submarine and her crew from the Germans during World War II
by John de Majnik

Cooma - Te dni je končno izšla dolgo pričakovana knjiga našega rojaka Janka Majnika iz Coome "Diary of a Submariner" (Dnevnik podmorničarja). Uradna predstavitev bo 12. aprila v RSL klubu v Coomi. Janko je prvo kopijo knjige poslal uredništvu Glasa Slovenije. Obiskali smo ga pred nekaj meseci in ga v ekskluzivnem intervjuju prvi predstavili slovenski javnosti v Avstraliji in po svetu. Str. 15

Delovni sestanek ASK v Milduri

Novo vodstvo Avstralske slovenske konference, z leve: Ljenko Urbančič - podpredsednik, Cvetko Falež - predsednik, Jožica Gerden - tajnica, več na 18. strani

Slovensko društvo Sydney

Sobota, 5. aprila ob 20.00 uri

PLESNI VEČER

Igrajo The Masters

Nedelja, 25. aprila od 12.00 ure dalje

PIKNIK

Plesišče in glasba od 15.00 ure dalje

GLAS SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA
Ustanovljen-Established in 1993
Izhaja dvakrat mesečno

UPRAVNIK IN
TEHNIČNI UREDNIK
MANAGER &
TECHNICAL EDITOR
Florjan Auser

GLAVNA IN ODGOVORNA
UREDNIČA-EDITOR
Stanka Gregorič

SODELAVCI-CONTRIBUTORS

Novi južni Wales:
Lojze Košorok, Martha Magajna
Viktorija:
Jožica Gerden, Vinko Rizmal
Južna Avstralija:
Dr. Stanislav Frank
Queensland
Marjan, Peršič
Priprava teksta in izbor fotografij za
prilogo Slovenskega društva Sydney:
Ivanka Bulovec

USTANOVITELJI
FOUNDERS

Alfred Brežnik, Dušan Lajovic,
Stanka Gregorič, Štefan Merzel

TISK-PRINT
Glas Slovenije Sydney

Glas Slovenije je nedobičkonosen časnik,
namenjen celotni slovenski skupnosti v
Avstraliji.

The Voice of Slovenia is non-profit
newspaper in the service of the Slovenian
Community in Australia

Mnenja izražena v njem ne predstavljajo
vedno mnenja uredništva. Avtorji sami
odgovarjajo za svoje prispevke

Naročnine

Letna naročnina \$ 50.00;
polletna naročnina \$ 30.00;
letalska letna naročnina v prekomorske
države \$ 100.00

Sponzorji

Od \$ 500.00 navzgor

Oglasi

Cenik oglasov v upravi

Mali oglasi

Do 20 besed \$ 10.00; vsaka naslednja
beseda 50 centov;
fotografija dodatnih \$ 10.00
Tiskovni sklad
(prostovoljni prispevki)

GLAS SLOVENIJE
lahko naročite na naslov:
P.O.Box 411
Harris Park 2150
NSW Australia
Telefon: (02) 9897 1714
Fax: (02) 9897 3213

Iz dnevnika
Stanke Gregorič
urednice

Pri Glasu Slovenije je prišlo do organizacijskih sprememb. Člana upravnega odbora in dva od ustanoviteljev časnika Alfred Brežnik in Dušan Lajovic, zaradi številnih drugih obveznosti ne moreta več sodelovati v upravnem odboru.

Kljub temu jima je časnik še vedno pri srcu in ga bosta še naprej podpirala moralno in materialno. Njuna podjetja Emona Instruments in Impact International ter oba konzulata (Sydney, Nova Zelandija) bodo postali naši sponzorji. Ker pri časniku potrebujemo vodstvo - nekoga, ki bo skrbel za njegovo nemoteno izhajanje, je postal njegov upravnik Florjan Auser, ki si je sicer že do sedaj, odkar se je uredništvo preselilo v Sydney, prizadeval, da bi dobili čim več oglasov in naročnikov; Glas Slovenije je potom Interneta tudi aktualiziral.

Vse ostalo ostaja po starem. Le več sponzorjev bomo potrebovali, zato vas vabimo, da uporabite to priložnost in se nam pridružite - postanite naš sponzor! Za gospoda Brežnika in gospoda Lajovica pa ob tem prelomnem trenutku še to: odkar pomnim sem si želela pripravljati časopis, to sta mi omogočila z velikim razumevanjem in začetno finančno podporo; za vedno jima bom ostala hvaležna. Hvaležna sem jima tudi za izkazano spoštovanje do mojega dela in do časnika samega. Presrečna sem, ker bosta ostala z nami in nam pomagala v drugi obliki.

Dojenček je torej shodil in upam, da bo tudi z nesebično pomočjo drugih članov slovenske skupnosti zaživel pravo življenje, saj bo 10. maja letos vstopil v svoje peto leto. Amaterska priprava takega časnika vsakih štirinajst dni pa tudi ni "mačji kašelj".

Spoštovane Slovenke, dragi Slovenci, Glas Slovenije je last vseh vas, je tudi vaša predstavitev v svetu! Zazrimo se skupaj v tisti jutri - brez razlik, brez bojkotov in omalovaževanja tega ali onega, brez starih zamer in iskanja negativnih drobecov.

Moje delo pa bo, d. še naprej pred vas polagam ta časnik - odpirajte ga in naj vam s slovensko besedo "srca vžiga" in naj vam prinaša košček domovine - da vam bo lepše živeti!

Vaša Stanka

Na začetku

Tudi to je **Avstralija**

WEALTH RATING CHANGES

1995	1997
1 AUSTRALIA	1 US
2 CANADA	2 Switzerland
3 LUXEMBOURG	3 Canada
4 SWITZERLAND	4 Japan
5 JAPAN	5 Norway
6 SWEDEN	6 AUSTRALIA
7 ICELAND	7 France
8 QATAR	8 Denmark
9 UA EMIRATES	9 Belgium
10 DENMARK	10 Austria

Source: World Bank

Avstralija je izgubila sloves najbogatejše dežele v World Bank mednarodnih raziskavah. Trenutno lestvica izgleda takole:

Presenetljiva najdba 2.500 let starega egipčanskega kipa

V sydneyanskem muzeju Nicholson Museum so 10. marca letos našli 10 centimetrov visok Egipčanski nagrobni kip. Našel ga je Jamie Ede, ocenjevalec antičnih predmetov iz Londona, ki so ga najeli, da bi ocenil vrednost kolekcije zaradi zavarovalnine. Potem, ko je odprl vse zabojne, predale, pregledal vsak kotiček v muzeju, se je na dnu nekega zaboja znašel nagrobni torzo 26. dinastije, 664 do 525 pred Kristusom. Egipčologinja Sowada je dejala, da je kip redek primer in da je neprecenljive vrednosti.

Dunaj se vrača v Sydney Ob 200-letnici Schuberta

"The Magic of Vienna" koncert v Sydney Opera House bo tudi letos 24. maja. Nastopil bo ponovno osemdesetčlanski Australian Philharmonic Orchestra (pred dnevi je koncertiral na triumfalnem nastopu Jose Carrerasa, Placida Dominga in Luciana Pavarottija v Melbourneu). V Sydneyu pa bomo lahko poslušali baritonista Walterja Heiderja z Dunaja. Višek večera bo nastop dunajskega dirigenta, strokovnjaka dunajske glasbe, profesorja Gerharda Tracka. Program bo, razen Straussa, Stolza, Kalman / Leharja, posvečen 200-letnici rojstva Franza Schuberta.

Vstopnice je potrebno rezervirati že zdaj (\$ 50.00, \$ 60.00 ali \$ 70.00) na telefon Sydney Opera House 9250 7777.

IZ KOLEDARJA O zgodovini Slovencev

12. MAREC

Leta 1682 - Na Studencu pri Ljubljani je bil krščen arhitekt Gregor Maček. Začel je kot navaden zidar, vodil gradnjo ljubljanske stolnice, pozneje pa po lastnih načrtih sezidal ali prezidal vrsto cerkva, samostan Velesovo in ljubljansko mestno hišo.

Njegove najbolj znane cerkve so na Šmarni gori in Dobrovi pri Ljubljani, v Cerknem, na Homcu in na Limbarski gori. Umrl je 1.4.1745 v Ljubljani.

Leta 1759 - V Ljubljani je umrl cerkveni slikar Valentin Janez Metzinger.

Po rodu Francoz je od leta 1727 živel v Ljubljani, se prilagodil slovenskemu okolju in ga zato upravičeno štejemo skupaj s Franom Jelovškom za najboljšega slikarja našega zrelega baroka.

Leta 1896 - Slovenski poslanci so v državnem zboru vložili interpelacijo proti ponemčevanju slovenskih imen na Koroškem.

Leta 1905 - V Podljudelju je bilo ustanovljeno slovensko delavsko društvo.

V društvu so bili aktivni predvsem člani podružnice krščansko-socialnega društva kovinarjev.

Leta 1910 - Na Turjaku je umrl duhovnik, pesnik, pisatelj in dramatik Anton Medved, znan predvsem po tragedijah na zgodovinske motive Viljem Ostrovrhar in Kacijanar ter igran Za pravdo in srce ter Stari in mladi. Rodil se je leta 1869 v Kamniku.

Leta 1912 - Pri Sveti Trojici (Gradišče) v Slovenskih goricah se je rodil literarni kritik, esejist, pisatelj in pesnik Ivo Brnčič.

Znane so njegove črtice in novele Kasijan, Dnevnik iz jetnišnice, K očetu in drama Med štirimi stenami. Maja 1944 so ga pri Vaslenici v Bosni ubili četniki.

Leta 1938 - Že na prvi dan nemške zasedbe Avstrije, znanega "anšlusa", so nacistične oblasti aretirale nekaj voditeljev koroških Slovencev.

15. MAREC

Leta 1970 - V Ljubljani je umrl dirigent in skladatelj Demetrij Rebre. Bil je vodja mariborske Opere, dirigent v Zagrebu ter v Ljubljani in direktor ljubljanske Opere. Skladal je predvsem simfonično glasbo. Rodil se je leta 1912 v Ljubljani.

Leta 1897 - V Zagrebu je umrl slovenski pesnik in pisatelj Matija Valjevec. Zbiral je ljudsko blago, pisal pripovedne pesmi, legende v narodnem slogu in avtobiografske pesmi.

Leta 1936 - Na Bloudkovi skakalnici v Planici je Avstrijec Sepp Bradl kot prvi človek na svetu preskočil 100 m.

Leta 1959 - V Ljubljani je umrl fizik in izumitelj Julij Nardin, pionir v letalstvu in elektrotehniki. Razvil je misel za samokrmiljeni torpedo, po samostojni poti pa je pripeljal tudi do elektronike. Tako je med Slovenci začetnik kibernetike misli. Rodil se je 1877 v Gorici.

22. MAREC

Leta 1908 - V Škofljah pri Divači se je rodil slovenski literarni zgodovinar in kritik Lino Legiša. Sodeloval je pri Sodobnosti, Naši sodobnosti in Obzorjih. Med drugim je napisal tudi delo Slovenska poezija od leta 1806 do 1828. Umrl je v Ljubljani leta 1950.

Leta 1922 - V Makolah je umrl duhovnik, pesnik, dramatik, urednik in strokovni pisatelj Mihael Lendovšek. Pisal je domoljubne in ljubezenske pesmi, snoval je almanah, v katerem bi sodelovali pisci vseh jugoslovanskih narodov. Pisal tudi molitvenike. Rodil se je 1844 v Rogatcu.

Leta 1924 - V Slovenskih Konjicah se je rodil slovenski pesnik Ivan Minatti, ki ga označuje bolečina odpovedi, zmagujoča vera v življenje in iskreno doživljanje. Uveljavil se je z zbirkami S poti, Pa bo pomlad in drugimi.

Leta 1934 - Na Koroškem so ob ljudskem štetju našeli 26.796 Slovencev, kar je predstavljalo 6,6

odstotka celotnega prebivalstva. Popisovalci so spraševali po "jeziku" (v katerega kulturno skupnost se vprašani prišteva), kar pa niso objektivni znaki kot n.pr. rod, materin jezik... Avstrijski nemški znanstvenik dr. Theodor Veiter je ocenjeval, da je v času tega štetja na Koroškem živelo 71.000 prebivalcev s slovenskim materinim jezikom.

Leta 1951 - V Posadasu v Argentini je umrl odvetnik, diplomat, politik, pesnik in dramatik dr. Anton Novačan. Napisal je črtice Naša vas, dramatisiral je celjsko temo drame Herman Celjski, Friderik Celjski in Ulrik Celjski. Rodil se je 9. julija 1887 v Zadobrovi pri Celju.

Leta 1979 - V Ljubljani so z razstavo urbanizma, arhitekture, industrijskega in grafičnega oblikovanja ter umetniške fotografije in lepaka odprli novo galerijo imenovano po Rihardu Jakopiču.

24. MAREC

Leta 1835 - V bližini Celovca se je rodil fizik Jožef Štefan. Je edini znanstvenik slovenskega rodu, ki je odkril enega temeljnih naravnih zakonov; količina toplote je pri sevanju premosorazmerna s četrto potenco absolutne temperature sevajočega telesa. To spoznanje se po odkritelju imenuje Štefanov zakon. Umrl je 7.1.1893 na Dunaju.

Leta 1841 - V Brestovici pri Sezani se je rodil dramatik, prevajalec in publicist France Rebec. Kot študent je poročal o delovanju gledališča na Češkem, precej je prispeval k prizadevanju za ustanovitev in delovanje ljubljanskega Dramatičnega društva. Leta 1871 je odšel v Rusijo in tam neznan kdaj in kje izginil.

Leta 1902 - V Gorici je umrl tamkajšnji nadškof dr. Jakob Missia, ki je bil zaenkrat edini Slovenec, ki je v rimskokatoliški Cerkvi dosegal čast kardinala. Rodil se je na Moti pri Ljutomeru 1836.

Pišejo nam

Spoštovana gospa Gregorič!
 Na dražbi medvedkov za izgradnjo nove pediatrične bolnišnice sem si za svoj prispevek izbrala koalo z mladičkom in na svoje veliko veselje ugotovila, da imata moji koalici ime in tudi imeni darovalcev. Torej koalici Greg in Tara, ki sta ju poslala Nada in Ivan Mavrič iz Sydneya sta našli svoj dom pri nas. Moj sicer že šestnajstletni sin Marko ju je takoj "posvojil" in odnesel v svojo sobo. Prosim vas, da če je le mogoče, Nada in Ivana Mavriča obvestite, kje sta koalici, ki sta ju prispevala za tako human namen kot je izgradnja pediatrične bolnišnice v Ljubljani.

Prisrčen pozdrav iz Ljubljane
 Vida Marolt Parabucki

Spoštovana urednica časopisa
 Glas Slovenije!
 Sprejeli smo januarско številko Vašega časopisa. Veseli smo bili da ste nam ga podarili, ko smo poslali koalo z mladičem. Hvala Vam. Koale so pa tudi že na svojih domovih. Brala sem tudi kaj piše urednica o Australian Slovenian Review. Jaz nemislim kritizirati nobenega, vsak ima po svoje prav. Nevem točno, kaj ste Vi vprašali mladino, tudi nevem kaj so Vam točno odgovorili. Ampak, jaz sem že velikokrat opazila, kako hitro je za majhno stvar pomota in ta pomota je večkrat zaradi jezika. Torej, če dva človeka se pogovarjata eno stvar vsak drugače razume, čeprav v enem jeziku. Naprimer: jaz ko sem tle rojena je Angleščina moj prvi jezik. Mojim staršem pa drugi. Če prav se razumemo, pridejo pomote. Ena beseda več ali manj v stavku, celi stavek spremeni. Torej jaz sem mnenja, da nemeste takoj zamiriti Australian Slovenian Review rabi svoj prosti čas in denar za spravit skupaj to revijo, Vi posebno veste koliko dela je v tem. Je zelo lepo, da druga generacija kod so oni imajo tako ljubezen do Slovenije. Zato jih moramo podpreti. Hvala za vaš čas in Veselo Veliko noč Vam želi

Barbara Smrdel iz Melbourne

Uredništvo: Spoštovana gospa ali gospodična Smrdel! Kot vidite vašega članka nisem slovnično popravljala, ker se mi zdi vaša slovenščina nadvse simpatična in vredna poudarka, da ste tukaj rojeni in da kljub temu pišete po slovensko.

Kar pa zadeva Australian Slovenian Review, ki ni pomagal pri akciji "koale" pa to: vsaj vi ste se rodili v svobodni Avstraliji, kjer resnic ni potrebno pometati pod preprogo. Lepo ste rekli, da za pripravo tromesečnika "rabijo svoj čas". Kaj menite koliko svojega časa "rabim" jaz za pripravo štirinajstdnevnik? In podpora mladim? Imeli so jo in imajo jo - mojo osebno in v Glasu Slovenije.

Draga Stanka,
 Odslej bo vse kar bom pisal dal tudi na Internet. Vesel bom, če se mi bo kdo oglasil. Pišete mi lahko na: <http://www.ozemail.com.au/~lapwing>
 Tebi in Florjanu moram zares čestitati za dobro delo in zavzetost s katerim vidva pripravljata in tiskata Glas Slovenije. Bog vaju živi bi se reklo po domače. Lep pozdrav
 Bert in Ljuba Pribac, Canberra

Spoštovana urednica!
 Prilagam Vam naročnino za Glas Slovenije in nekaj dolarjev za tiskovni sklad. Hvala Vam za Vaše pridno in težavno delo pri izdajanju časopisa. Vedno sem vesela Glasa Slovenije, saj je zelo zanimiv časopis, ki nam prinaša novice iz vseh vetrov. Zdi se mi, da je zelo žalostno, da ljudje niso pripravljene več pomagati, saj je vendar ta časopis za nas vse in bi morali biti res ponosni, da imamo ljudi, ki žrtvujejo veliko časa in delovne moči, velikokrat tudi osebnih izdatkov, da pride časopis do nas. Razočarana sem čitala dopis ge. Ivanke Skof in Vaše vprašanje glede publikacije SIM "Pregled delovanja in organiziranosti Slovencev v Avstraliji". Vprašujem se zakaj? Zakaj so imena tistih, ki največ napravijo za slovensko skupnost, največkrat izpuščena. Vam in Glasu Slovenije želim obilo uspehov.
 Lep pozdrav
 Maria Grosman, Newcastle

Draga Stanka!
 Vem, da vi objavite kar Vam ljudje pošljejo. Zbolelo me je v srcu, kadar sem čitala o prvi šoli slovenskega jezika za otroke - prva šola za otroke v slovenskem jeziku je bila v Kew v cerkvenem središču v Melbournu. Ker Vas spoštujem Vam sporočim, ker vem, da ni Vaša krivda. Te probleme imate vsi uredniki. Človeku se včasih zdi, da res nekaj doživi. Srečno naprej. Pozdrav od ... Anonimno pismo

Urednica: Hvala anonimni avtorici pisma, anonimnost ni niti moj "stil" niti "stil" Glasa Slovenije. Drugič prosim za poln podpis (če ne želite, da ga objavim vam bom ustregla). Kar pa zadeva pisanje Ivanke Skof, naj ponovim prvi stavek:

"Prva dopolnilna šola slovenskega jezika NA SLOVENSKEM DRUŠTVU v Avstraliji..." Ga. Škof je mislila na šolo v kakem slovenskem društvu in pri tem ni vključevala verska središča ali morda državne šole.

Draga gospa Stanka!
 Prosim Vas, da bi ob priliki objavili nekaj iz priloženega (Iz Dela: Poprava krivic - Čas prebit v zaporu, bo priznan dvojno; Zakon o popravi krivic). Ker je to že v javnosti, vsaj v Sloveniji, mislim, da ne bo potrebno imeti posebnega dovoljenja za objavo zakona (11.10.1996) našim rojakom v Avstraliji. To bo vse rojake zanimalo in ne dvomim, da boste dobili kar nekaj telefonskih klicev. Lepo Vas pozdravljam
 Jože Košorok, Sydney

Urednica: Spoštovani Jože, rada bom objavila del članka v tej številki in moram priznati, da ga nisem prej zasledila, objavljen pa je bil že oktobra. Zahvaljujem se vam za poslano in rada bi, da bi tudi drugi rojaki kdaj kaj poslali.

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOV- ENIJE Canberra

OBVESTILO

Veleposlaništvo Republike Slovenije obvešča vsa slovenska društva in organizacije, da bo odpravnik poslov, gospod Aljaž Gosnar, odsoten v času od 12. marca do 9. aprila. V tem času bo Veleposlaništvo vodila gospa Helena Drnovšek Zorko - prva sekretarka.

OBVESTILO

Filozofska fakulteta v Ljubljani za letošnje poletje pripravljajo 16. Poletno šolo slovenskega jezika. Izbirate lahko med dvotedenskim in štiritedenskim tečajem. Prvi traja od 29. junija do 12. julija, drugi od 29. junija do 26. julija. Glede na znanje slovenščine bodo razvrstili udeležence v začetne, nadaljevalne in izpopolnjevalne skupine. Več in formacij lahko dobite na Veleposlaništvu RS Canberra ali na Filozofski fakulteti, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, telefon: (61) 176 9238, fax: 125 7055
 Internet: <http://www.ff.uni-lj.si/center-slo>
 E-mail: CENTER_SLO@ff.UNI-LJ.SI

Prejeli smo za objavo ...

POPRAVA KRIVIC

Čas, prebit v zaporu, bo priznan dvojno

Višino odškodnin bo uredil zakon o skladu za poplačilo vojne škode

Oktobra lani je bil v Uradnem listu objavljen zakon o popravi krivic, ki ga je državni zbor sprejel na eni od izrednih sej pred zaključkom delovanja, veljati pa je začel po državnozborskih volitvah.

Stekel je enoinpolletni rok, v katerem so lahko nekdanji politični zaporniki in svojci po vojni pobitih oseb posebni komisiji, naslovili zahtevek za priznanje statusa in povračilo odškodnine, vložili pa bodo lahko tudi zahtevek za revizijo sodbe.

Nekdanji politični zaporniki so vsi tisti, ki so bili od 15.5.1945 do 2.7.1990 na ozemlju sedanje Republike Slovenije neopravičeno in v nasprotju z načeli in pravili pravne države - zaradi razrednih, političnih ali ideoloških razlogov - obsojeni v sodnem ali upravno kazenskem postopku na odvzem prostosti ali pa jim je bila ta odvzeta med postopki. Nekdanji politični zaporniki ali po vojni pobiti so tudi tisti posamezniki slovenske narodnosti, ki so bili obsojeni pred sodiščem drugih jugoslovanskih republik ali nekdanje federacije, če imajo (v primeru pobitih oseb pa njihovi svojci) slovensko državljanstvo in stalno prebivališče v Sloveniji. K nekdanjim političnim zapornikom se štejejo še tisti, ki so bili v upravnokazenskem postopku zaradi prekrška kaznovani na odvzem prostosti ali jim je bil izrečen ukrep določitve prebivališča ali pa so bili poslani na opravljanje družbeno koristnega dela zaradi prevzgoje. K po vojni pobitim pa sodijo tisti, ki so bili usmrčeni brez sodbe sodišča.

Čas zapora se v pokojninsko dobo šteje dvojno

Tistim, ki jim bo komisija priznala status političnega zapornika, bo v pokojninsko dobo všteti čas odvzema prostosti in čas, ko se zaradi teh razlogov niso mogli zaposliti. Čas, ki so ga prebili v preiskovalnem zaporu, na prisilnem delu ali v delovnem koncentracijskem taborišču, se v pokojninsko dobo šteje dvojno. Poškodba oziroma bolezen, ki jo je nekdanji politični zapornik pretrpel med odvzemom prostosti, se bo štela kot poškodba pri delu oziroma poklicna bolezen. Za po vojni pobite pa bodo na zahtevo svojcev izdani mrliški listi in označeni njihovi grobovi.

V letu in pol po uveljavitvi zakona bodo lahko obsojenci, svojci pobitih oseb ali državni tožilec zahtevali tudi revizijo sodb. O zahtevkih za slednjo bodo odločala okrožna sodišča. Če bo nekdanjim političnim obsojencem ugodeno, bodo imeli pravico do povrnitve škode in do rehabilitacije. Do povrnitve škode ne bodo upravičeni le tisti, ki jim bo odškodnina priznana na podlagi zakona o popravi krivic. Status nekdanjega političnega zapornika bodo lahko uveljavili samo za priznavanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Višino odškodnine bo uredil poseben zakon

Besedilo zakona o popravi krivic se od prvotnega predloga, ki ga je pripravilo Združenje žrtev komunističnega nasilja, v marsičem razlikuje. Zakonodajalec je namreč izločil odškodninski del in naložil vladi, naj to uredi s posebnim zakonom o skladu za poplačilo vojne odškodnine, ki bo veljal tudi za žrtve vojnega nasilja. Tako bo odškodnina za posamezne kategorije iz obeh zakonov med seboj primerljiva in usklajena. Državni zbor je sprejel zakon šele v prvi zakonodajni fazi, drugo obravnavo pa pa je nameraval opraviti po sprejemu zakona o popravi krivic. Predlog je pripravljen, vendar ga bo lahko obravnaval šele državni zbor v novi sestavi. V zakonu sta predvideni dve odškodnini in sicer za izgubo življenja (predlog 200 tisoč tolarjev) in za pretrpljeno negmotno škodo. Ta naj bi za vsak mesec trajanja prisilnega ukrepa znašala od 25 do 50 tisoč tolarjev (vlada je predlagala od 10 do 30 tisoč tolarjev. Združenje žrtev komunističnega nasilja pa 90 tisoč tolarjev).

ZAKON O POPRAVI KRIVIC (ZPKri)

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta zakon ureja pravico do povrnitve škode in pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivšim političnim zapornikom in svojcem po vojni pobitih oseb, postopek za uveljavljanje teh pravic ter organe, ki odločajo o teh pravicah.

(2) S tem zakonom so določeni tudi posebni pogoji in postopek za spremembo pravnomočne kazenske sodbe.

3395.

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o popravi krivic (ZPKri)

Razglasjam zakon o popravi krivic (ZPKri), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 11. oktobra 1996.

Št. 001-22-112/96

Ljubljana, dne 21. oktobra 1996.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan I. r.

Po predlogu zakona naj bi denar za izplačilo odškodnin pridobili predvsem iz kupnin, pridobljenih iz naslova zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (od predvidenih 4560 milijonov tolarjev je doslej zbrano že 1400 milijonov tolarjev, po približnih ocenah pa bi za poplačilo minimalne odškodnine potrebovali 10.800 milijonov tolarjev), in sredstev, pridobljenih iz naslova vojne odškodnine na podlagi meddržavnih sporazumov. Če bodo slednja pridobljena (diplomatska pobuda je že sprožena), bo vlada proučila možnost delnega povračila za uničeno nepremično in premično premoženje vseh zakonskih upravičencev. To pa naj bi bili izgnanci, taboriščniki, interniranci, zaporniki, delovni deportiranci, civilni invalidi vojne, politični zaporniki, po vojni pobite osebe, prisilni mobiliziranci in vojne sirote.

/V Delu Matjaž Albreht/ Posredoval Jože Košorok

Slovenija na Natovi vaji

Slovenija sodeluje na Natovi vaji za izmenjavo podatkov o sevanju. V okviru Partnerstva za mir sodeluje vrsta partnerskih držav, in sicer Slovenija, Avstrija, Češka, Latvija, Madžarska, Romunija in Slovaška. Pri vaji sodelujejo tudi nacionalni centri iz partnerskih držav ter Danske, Nemčije, Italije, Luksemburga, Portugalske in Velike Britanije. Glavni namen vaje je prispevati k sodelovanju med nacionalnimi centri za opozarjanje in odkrivanje, s tem pa želi Nato zagotoviti zanesljivo vseevropsko mrežo za zgodnje opozarjanje pred radiološko nevarnostjo v primeru jedrskih nesreč.

Intenzivne priprave za prenovo SKD

Slovenski krščanski demokrati (SKD) hočejo biti sodobna konzervativna stranka, zato priprave na prenovo intenzivno potekajo, spremembe bodo začeli obravnavati po velikonočnih praznikih.

O Natu za zaprtimi vrati na Brdu pri Kranju

Na Brdu pri Kranju je potekal sestanek Severnoatlantske posvetovalne skupine, ki je posvetovalni organ politične uprave zveze Nato. Sodelovalo je več kot 50 predstavnikov zunanjih in obrambnih ministrstev. Sestanek je vodil pomočnik generalnega sekretarja zveze Nato Gebhard von Moltke, odprl pa ga je slovenski zunanji minister Zoran Thaler.

Slovenija potrebuje izhod na morje

Slovenski premier dr. Janez Drnovšek je v intervjuju za zagrebški provladni Vjesnik najavil hitrejše reševanje odprtih vprašanj med Slovenijo in Hrvaško. Pri tem gre predvsem za meddržavno mejo na odprtem morju, saj je interes Slovenije tu mnogo večji od interesa Hrvaške; Hrvaška ima zelo dolgo obalo in mnogo morja, je dejal premier. Kmalu bo prišlo do srečanja Thaler-Granič in Drnovšek-Mateša.

Eksplozija starega prebivalstva

Sloveniji se v naslednjih letih obeta eksplozija starega prebivalstva. Čez dobrih dvajset let bo že četrtnina ljudi starejša od 60 let. To bo vplivalo na politiko, znanost, kulturo, izobraževanje, zaposlovanje, upokojevanje ter nasplošno na način življenja. Današnji nerešeni gospodarski in socialni problemi bodo pri starih ljudeh izbruhnili v obliki bolezni. Na to pa je Slovenija popolnoma nepripravljena.

Veliko zanimanje za vpis v Škofijsko gimnazijo A.M. S.

Prvega septembra letos se bo pričel pouk prvega rodu stodvajsetih dijakinj in dijakov Škofijske gimnazije v Mariboru, ki nosi ime Antona Martina Slomška. V gimnazijski program je vključen nov predmet vera in kultura. Gimnazija je zasebna šola, kar pomeni, da ji pripada za posameznega učenca 85 odstotkov sredstev, ki jih država sicer zagotavlja za plače in materialne stroške na učenca ali dijaka v javni šoli.

Odkodnina za aids

V Sloveniji se je s krvnimi pripravki okužilo 16 kroničnih hemofilikov, starih od 16 do 60 let. Šest jih je že umrlo. V pripravi je zakon, po katerem naj bi okuženi do smrti mesečno prejemali po 1000 mark, oboleli za aidsom pa po 2000 mark odkodnine.

Pranje denarja tudi v Sloveniji

V Sloveniji je bilo od 1. januarja 1995, ko je bilo kaznivo dejanje pranja denarja uzakonjeno tudi v slovenskem kazenskem zakoniku, odkritih sedem primerov kaznivega dejanja pranja denarja, podanih pa je bilo tudi sedem kazenskih ovadb.

Navedbe hrvaškega Vjesnika o Trdinovem vrhu ne držijo

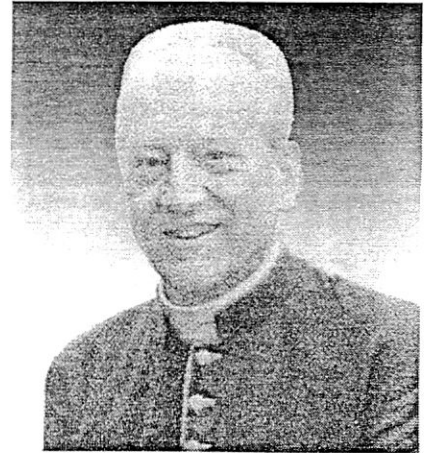
Ministrstvo za zunanje zadeve RS zagotavlja, da navedbe v članku hrvaškega dnevnika Vjesnik o tem, da bo slovenska vojska zapustila vojaški objekt na Trdinovem vrhu, ne držijo.

Uredniki Demokracije z UDBO niso sodelovali

Dimitrij Rupel si je na TV-omizju 13. marca privoščil povsem nenadzorovan izbruh gneva nad časnikom Demokracija. Med drugim je izjavil: "Ljudje, ki so danes uredniki Demokracije, so ljudje, ki so delali z Udbo". Ne odgovorna urednica Vida Kocjan ne drugi, ki urejajo poamezne rubrike, niso nikoli sodelovali z UDBO. Če se Rupel ne bo opravičil, bodo pri Demokraciji vložili kazensko ovadbo, je zapisal za uredniški odbor mag. Milan Zver.

Slovenski astronom našel dva planeta

Slovenski astronom Herman Mikul je odkril dva nova majhna planeta. Prvega 30. januarja, drugega pa 1. februarja letos. Gre za skali velikosti nekaj 10 m, ki ju je bilo zaradi šibkega sija težko zaznati. Dobil sta mednarodni oznaki J97B08R in J97C13Q. Pripadata glavnemu pasu asteroidov, ki krožijo okoli Sonca po tiru med Marsom in Jupitrom. Mala planeta sta trenutno oddaljena od Sonca približno 450 milijonov km.

Slovensko katoliško občestvo je dobilo novega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta

Dozdajšnji nadškof dr. Alojzij Šuštar je namreč 15. avgusta 1995 ob svoji petinsedemdesetletnici moral ponuditi odstop z mesta nadškofa in metropolita, ki ga je papež sprejel s prošnjo, naj deluje do imenovanja novega nadškofa. Papeški nuncij msgr. Edmond Farhat je imenovanje novega nadškofa javno razglasil na tiskovni konferenci.

Dr. Franc Rode se je rodil 23. septembra 1934 v Ljubljani, doma pa je z Rodice pri Domžalah. Po vojni ga je doletela usoda begunca v begunskih taboriščih. Srednjo šolo je obiskoval v Judenburgu v Avstriji, nato v Lienzu, ter v Buenos Airesu v Argentini. Tam je leta 1952 vstopil v misijonsko družbo (lazaristi) ter začel študirati bogoslovje. Študij je končal v Parizu, kjer je bil 1960. posvečen v duhovnika, 1963. pa je na Katoliškem inštitutu v Parizu doktoriral. V Slovenijo se je vrnil leta 1965, na ljubljanski teološki fakulteti pa je 1968 začel predavati osnovno bogoslovje. 1981. je odšel v Rim in prevzel službo v takratnem papeškem tajništvu za neverujoče. Pozneje je postal tajnik papeškega sveta za dialog z neverujočimi. Preden je bil imenovan za nadškofa, je bil tajnik papeškega sveta za kulturo. Lani je francoski predsednik Jacques Chirac dr. Rodeta imenoval za viteza državnega reda za zasluge v Franciji.

Iz Demokracije: V svojih prvih izjavah iz Vatikana je dr. Rode takoj in brez dlake na jeziku stopil na polje politike in odločno zahteval pravice Cerkve v šolstvu. Ker je znan tudi po trditvah, da sta bila Komunistična partija in komunizem velika nesreča za slovenski narod, si pri slovenski neokomunistični nomenklaturi ni mogel pridobiti simpatij. Slednji si neposrednega nasprotovanja novemu nadškofu sicer niso mogli privoščiti, ker bi s tem tvegali zamero pri vernikih.

Piran središčna točka

V začetku junija bo Piran postal središče Srednje Evrope, saj se bodo 5. junija v njem zbrali župani srednjeevropskih mest, 6. in 7. junija pa predsedniki sedmih držav Srednje Evrope, katerih gostitelj bo predsednik Milan Kučan.

Eurobus v Ljubljani

Pod ekonomsko fakulteto v Ljubljani je od 25. marca letos parkiran takoimenovani Eurobus. Namenjen je študentom, da bi se seznanili z dejavnostjo Evropske unije na različnih področjih. V Eurobusu, bivšem londonskem dvonadstropnem avtobusu, so računalniki, kjer so vpisane vse informacije o delovanju Evropske unije.

Lov na briški zaklad

Tako razburljivo kot je bilo pred dnevi v Martinjaku tam še ni bilo. Zbrali so se arheologi in drugi strokovnjaki iz Goriškega muzeja, jamarji z Banjšic, gasilci z Dobrovega, radovedneži... Privabila so jih pričevanja domačinov, ki jih je dolgo zbiral kustos galerije v gradu Dobrovi Herko Saksida. Septembra leta 1943 naj bi tja namreč pripeljali številne predmete iz gradu De Bager (Bager je bil španski grof) na Dobrovem. V dveh kovčkih naj bi bilo 14 kg nakita, ki ga je rodbina zbirala in hranila od 15. stoletja naprej. Kje so torej dragocenosti iz Bagerijeve zbirke v gradu Dobrovo v Brdih? Pet metrov pod površjem so kopači končno naleteli na odprtino, ki vodi v 24 metrov dolgo kaverno iz prve svetovne vojne. Vanjo so se previdno spustili jamarji in arheologinja. Vse kar so našli je bila železna kljuka - kje pa je zaklad?

Podobno je bil izpraznjen tudi novi grad v Vipolžah. Ludvik Zorzut, povojni ravnatelj Goriškega muzeja in znan briški pesnik je uradno zabeležil, da so bile odnešene stare puške, možnarji, kovinski pečati in drugo. Hčerka pokojnega domačina iz Brestja je izpričala, da so iz gradu Vipolže 1. oktobra 1943 pripeljali srebrni pribor in druge dragocenosti. Vse so spravili v železne zaboje in zakopali, njen oče pa je moral zaklad varovati. 20. aprila 1945 so stvari odpeljali proti Ljubljani. Nekateri domačini se spominjajo tudi imen ljudi, ki so sodelovali pri 'veliki selitvi'. Kar je ostalo v obeh gradovih so brici raznesli po svojih gradovih.

Na Dobrovem pa imajo še marsikaj, nekaj je tudi skrivnosti, ki bodo razkrite na jesenski razstavi vrmenih in 'najdenih' predmetov iz zakladnice tamkajšnjega gradu, piše v daljšem članku v Primorskih novicah novinar Davorin Koron.

Bo Slovenija dobila najbolj luksuzno malo letalo za prevažanje svojih politikov?

Letalo Gulf Stream IV SP, katerega proizvajalca prihajata iz ameriške zvezne države Georgia lahko brez postanka prepelje osem tisoč kilometrov, sprejme pa osem potnikov. Pravijo, da je pravi "Rolls Royce" med letali te vrste. Stane pa 27 milijonov ameriških dolarjev. Letalo hrvaškega predsednika Franja Tuđmana je vredno 15 milijonov dolarjev, medtem ko nemške in švedske politike prevažajo kar z rednimi linijami. Gulf Stream najpogosteje uporabljajo direktorji največjih svetovnih multinacionalk in arabski šejki.

Desetega julija bo prenehal veljati moratorij na vračanje veleposesti (kmetijskih zemljišč in gozdov), katerih skupna površina presega 200 hektarjev.

Kaj bo sledilo 10. julija? Bo znova stekel proces neomejenega vračanja zemlje in gozdov v naravi, kot to predvidevajo ta hip še vedno suspendirani člani Zakona o denacionalizaciji? Ali pa bo pred tem uzakonjena Bavčarjeva novela zakona o denacionalizaciji, ali celo izglasovan in uzakonjen referendumski predlog mag. Janeza Černača? se sprašije Matija Grah v Mladini.

Eden najhujših zločinov na Slovenskem - v Rogaški Slatini

V vasi Tekačevo v neposredni bližini Rogaške Slatine se je zgodil eden najhujših zločinov na Slovenskem. S strelnim orožjem so bili ubiti štirje ljudje. Najverjetneje gre za delo profesionalca, ki je nalogo opravil zelo temeljito. Umorjeni: Štefan Poharc (73 let), Frančiška Poharc (75 let), Helena Krušin (36 let) in Viktorija Krušin (17 let). Motiv je najverjetneje koristoljublje, saj se je Poharc javno hvalil, da ima prihranjenega veliko denarja.

Marjan Podobnik sprejel delegacijo Združenja lastnikov razlaščenega premoženja

Podpredsednik slovenske vlade in predsednik Slovenske ljudske stranke (SLS) Marjan Podobnik se je pogovarjal z delegacijo ZLRP pod vodstvom Franceta Izgorška. Razlaščenci so predst. vili probleme zaradi prepočasnega in neustreznega izvajanja zakona o denacionalizaciji. Podobnik je obljubil, da si bo tudi v bodoče prizadeval za pošteno izvedbo zakona o denacionalizaciji in izrazil upanje, da bo v tej smeri delovala tudi slovenska vlada.

Orli na Pohorju?

Letošnjo zimo je na Pohorju nekaj turistov in Pohorčanov videlo orla. Verjetno gre celo za več orlov, ki so prijadrali s Karavank, njihovega gnezda pa še nihče ni opazil. Življenski prostor orla je velik, od petdeset do tristo kvadratnih kilometrov. Planinski orel v Sloveniji gnezdi v Julijskih Alpah, v Kamniško Savinjskih Alpah, Karavankah, na Notranjskem, Primorskem in v dolini Kolpe. Ker je planinski orel redka in ogrožena vrsta, so pohorski gozdarji in tudi ostali Pohorčani ponosni, da se je vrnil na njihovo območje.

Slovenski otroci iz epruvete

Prvič sta privekali na svet dvojčici 10. oktobra leta 1984. Dva meseca za njima sta se rodila fantiča. Od takrat se je v Sloveniji rodilo več kot 1500 otrok iz epruvete.

V pričakovanju najbolj oblečenih Slovencev

Trinajstega aprila zvečer bodo na slavnostni prireditvi v Festivalni dvorani v Ljubljani razglašeni letošnji najbolje (in najslabše) oblečeni Slovenci. Vsi so v velikem pričakovanju: kdo?

Vse več zanimanja za starine

Čedalje več Slovencev se odloča za nakup starin. Kupujejo vse kar je na voljo v antikvarnicah od omar, kredenc, skrinj, stolov do drobnih predmetov iz porcelana, stekla, srebra in zlata. Vsak predmet mora imeti certifikat o pristnosti, o mojstru, ki ga je izdelal in o starosti. V ljubljanskih starinarnicah je mogoče kupiti kose pohištva, stare več kot sto petdeset let. Častitljiva starost, mar ne?

Kormorani ropajo Krko

Približno petsto kormoranov, ki niso slovenske avtohtone ptice, že vrsto let prihaja zimovat na bregove Krke - Po trditvah ptičjeslovcev naj bi med ribjim zarodom opravljali naravno selekcijo, v resnici pa pernati požeruhi iz reke vsako sezono pospravijo trikrat več rib kot skoraj tisoč članov Ribiške družine Novo mesto.

Šport

Planica - Peterka prvi Slovenec, ki je osvojil svetovni pokal v poletih
Primož Peterka je na sobotni tekmi za svetovni pokal v smučarskih skokih na letalnici v Planici zasedel 4. mesto in s tem že pred zadnjo tekmo osvojil veliki kristalni globus za skupno zmago v svetovnem pokalu. To mu je uspelo kot prvemu Slovincu.

Tisti avstralski Slovenec ...

NICHOLAS ALEKSANDER OMAN

Tisti, ki je osamosvajal Slovenijo in jo kjub temu moral zapustiti

Nikee, kot so ga ljubkovalno klicali, se rodi očetu Vincencu in mami Pavli 28. oktobra 1943 v Podkorenu. Staršema se je v zakonu rodilo šest otrok, praznovala sta zlato poroko in doživela ekonomsko emigracijo štirih otrok v Avstralijo. Najmlajši Nikee se na najmanjšo celino sveta odpravi leta 1964, po tem, ko je v Sloveniji zaradi vloma obsojen na osemmesečno zaporno kazen. Kljub obsodbi ga spustijo iz države in pozneje se bo šepetal, da ga je udba že takrat imela za svojega. V Avstraliji že živi njegov starejši brat. Iz praktičnih razlogov se Niko preimenuje v Nicholasa. Dobi avstralsko državljanstvo in čez veliko let bo imel tri potne liste - slovenskega, avstralskega in liberijskega.

Nicholas leta 1968 konča letalsko akademijo in vedno bo ponosen na značko, ki mu jo pripne guverner južne Avstralije, sir Ronald Anderson. Kot pilot bo letel 6500 ur. Povedal bo, da je kot letalec prevažal vse mogoče, a da ni vedel kaj natanko, saj je med poleti sedel v kabini. Ko ga med poletom nad Afriko sestrelijo, začne intenzivneje razmišljati, kaj pravzaprav prevažal. Reši se tako, da skoči s padalom.

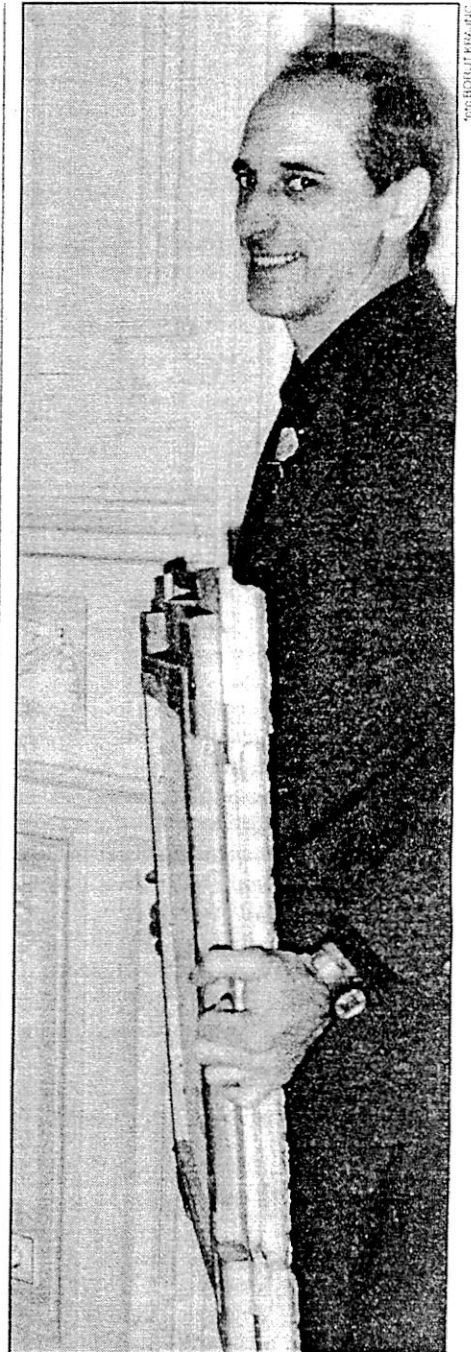

V Avstraliji ustanovi svoje prvo podjetje, Orbal Marketing. Poslovnež Nicholas vzbuja pozornost avstralskih organov pregona, saj ga policija registrira kot človeka, za katerega sumi, da je bil vpleten v rop. Evidenca govori tudi o nasilništvu ter posesti orožja in mamil. Nicholas se za policijska natolečevanja ne zmeni. Veliko potuje. Dol-

go dela kot svetovalec na polinezijski otoški skupini Tonga. V Liberiji menda kupi koncesijo za uporabo velikega zemljišča; eden od Nicholasovih biografov bo celo zapisal, da njegovo zemljišče meri 570 tisoč kvadratnih milj, a je številka nekoliko pretirana, saj celotna Liberija meri le 43.800 kvadratnih milj. Država mu dovoli, da zemljo izkorišča do 45 metrov globine. Zaradi liberijskih rudnih bogastev se bo govorilo, da Nicholasu zlato in diamanti niso neznanka, saj naj bi jih bilo na posestvu kar precej. Suvereno se giblje po Afriki in Bližnjem vzhodu. Njegova melbournsko oporišče Orbal Marketing se bo menda uspešno ukvarjalo s stari-nami. In ne le s tem. Ko Nicholas izve, da bo domovina izpolnila sanje nešteti rodov, sklene, da bo Sloveniji pomagal. Izkoristi zveze, ki jih je vzpostavil med dolgoletno poslovno kariero in išče možnost na nakup orožja za Slovenijo.

Nicholas se leta 1991, tik pred vojno, vrne v Slovenijo. Nekaj časa živi na Brdu, ki v obdobju pred spopadom ni le nekdanja rezidenca tovariša Tita in ugleden protokolarni objekt, pač pa tudi priročno skladišče orožja. Nato se preseli v Ljubljano in živi nad bežigrasjsko policijsko postajo. Sodeluje z Ludvikom Zvonarjem z obrambnega ministrstva in Francijem Kosijem z notranjega ministrstva. Trojka zagotovi, da Slovenija junija leta 1991 ni neoborožena. Protioklepno orožje, ki ga priskrbi Nicholas, prispeva k ustavitvi tankovske kolone, ki od Zagreba prodira proti Krškemu. Nicholas pa ne miruje. Z Rusi se dogovori za nove količine blaga, tudi za nabavo ogromnega tovora plinskih mask. Vezana trgovina, ki Sloveniji prinese potrebno orožje - pa tudi zabojnik ne najbolj uporabnih plinskih mask - pripelje do resnejšega zapleta. Obrambno ministrstvo mask noče plačati, zato zabojnik obtiči v Luki Koper. Nicholas bo trdil, da mu država dolguje 9.184.000 dolarjev. Rad bo povedal, da je decembra leta 1991 v Slovenijo pripeljal liberijsko delega-

cijo in da je iskal možnost, da bi avioni Adrie Airways leteli pod liberijsko zastavo.

Iz Mladine
/Se nadaljuje/

Ob 200 letnici slovenskega časnikarstva

III. nadaljevanka

“POVEDANJE OD SLOVENSKIGA JEZIKA”

Najpomembnejši kulturni prispevek v Ljubljanskih novicah je bil feljton “Povedanje od slovenskiga jezika”, ki je izhajalo v časniku od njegove 83. številke iz leta 1797 do 28. številke v letu 1798. Feljton je razkrival izvor, zgodovino, šege in navade, jezik, in krajevna imena Slovencev. V teh spisih je očitna vseslovenska usmerjenost. Slovenci smo le ena od vej mogočnega slovanskega debla. To slovansko rodoljubje je večkrat očitno poudarjeno tudi med zunanjepolitičnimi novicami, ko se pohvalno poroča o vojaških akcijah Rusov - Moskovitarjev. Lublanske novice so sprva izhajale dvakrat tedensko, ob sredah in sobotah, od 30. junija 1798 pa le še ob sobotah. Izhajale so v 100 izvodih in so imele 33 rednih naročnikov. Vendar je imel njihov založnik Janez Friderik Eger nenehne težave zaradi izdajanja. Kar naprej so “jemalce” prosili “za perhodniga pol leta naprej plačati, ker napred morejo”. Po smrti dobrotniškega založnika v drugi polovici leta 1799 je podjetje in z njim časnik podedovala njegova stiskaška vdova Maria Theresia Egerca in ukinitelj časnika je bila pred vrati. 52. številka iz leta 1800 je na zadnji strani po črtami ločnicami obvestila svoje “jemalce”, da “V” prihodnim lejo ne bodo krainske novize več ven dajane.” Finančne težave prvega slovenskega časnika so bile le kulminacija negativnih prvin časnika, ki jim je urednik Valentin Vodnik, zadnje leto pa Ivan Sušnik, posvečal premalo pozornosti. Aktivno družbeno zaledje časnika je predstavljala le ozek krog ljudi iz Zoisovega krožka. Lokalno so bile Lublanske novize zelo omejene in so imele zato premalo bralcev. Zelo odločilno za propad Lublanskih noviz pa je bilo uspešno delovanje konkurenčnega in v marsicem časnikarsko boljšega Laibacher Zeitunga. Lublanske novize so “vun prihajale” le štiri leta. Za Slovence so pomenile jezikovno in časnikarsko šolo, ki se je nadaljevala šele cez 43 let z drugim slovenskim časnikom, Bleiweisovimi Kmetijskimi in rokodelskimi novicami.

Minilo je 130 let od izida prve številke Slovenskega gospodarja

“Kar je za otroke šola, so odraslim dobri časniki ...”

“PODUČIVEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO” SO ZAČELI IZDAJATI SLOVENSKI ŠTAJERSKI RODOLJUBI

Z besedami iz naslova je 16. januarja 1867 upravičil začetek izhajanja prvi slovenski mariborski časnik Slovenski gospodar. Razmeroma pozno, saj je časnik štajerskih Slovencev prvič prišel v roke svojim bralcem celih sedemdeset let za prvim slovenskim časnikom Lublanskimi novizami. Razlogov za to “zamudo” je več. Maribor je bil do šestdesetih let 19. stoletja podeželsko mesto na Spodnjem Štajerskem. Upravno, gospodarsko in tudi kulturno-politično središče Štajerske je bil Gradec. Tam je izhajal “Tagespost”, ki je leta 1859 enkrat tedensko izdajal posebno prilogo “Marburger Bote”, namenjeno Mariboru. Slo je le za dvomesečni poskus, ki pa je vendarle napovedal samostojni mariborski časnik. Tako kot je bil za začetek izdajanja Lublanskih noviz (in tudi za njegov konec) odločilen založnik Eger, je tudi za zamudo pri izdajanju časnika v Mariboru kriv takratni tiskar Jozef Janžič, ki se po mnenju prof. Janka Glazerja ni mogel odločiti za izdajanje, ker se je bal izgube. Šele njegov sin Edvard Janžič se je leta 1862 ojunčil in ustanovil “Correspondent fuer Untersteiermark”, kasneje znan kot “Marburger Zeitung”. Prva številka je izšla 30. marca 1862, nato je izhajal dvakrat oziroma trikrat tedensko, leta 1914 pa je postal dnevnik. V uvodniku prve številke se je list napovedal kot nepolitični, kar hitro pa je postal izrazito glasilo spodnještajerskega nemštva.

“PODUČIVEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO”

Slovenci na Spodnjem Štajerskem so svoj list tako dobili šele z ustanovitvijo drugega časopisa v Mariboru - Slovenskega gospodarja. “Podučiven list za slovensko ljudstvo” so sklenili izdajati slovenski štajerski rodoljubi, ki so se sestali 15. decembra 1866 na shodu v Celju, da bi pretresli vprašanja slovenskih poslanskih mandatov za bližnje deželnozborske volitve. Ugotovili so, da bo volilna agitacija uspešnejša, če bo pomagal ustreznemu časniku. Za uresničitev ideje je bil pooblaščen predsednik mariborske čitalnice dr. Matija Prelog, ki je položil potrebno kavcijo 1000 goldinarjev in tako postal ustanovitelj in prvi urednik novega časnika. Prvih enajst številk časnika je izšlo kot štirinajstdnevnik, nato pa je do konca leta 1941 izhajal kot tednik. Sprva je izhajal v nakladi 500 izvodov, ki pa se je kasneje skoraj potrojila. Slovenski gospodar je nastal iz težnje, da se štajerskim Slovincem ponudi vsestransko “podučiven list”, ki naj bi po vzoru Bleiweisovih Novic podučil “naše ljudstvo v domači, lahko razumljivi besedi o raznih gospodarskih pa tudi v političnih in narodnih stvarih.” List je sprva res odmerjal največ prostora strokovno-kmetijskim temam, vendar se je vedno težje izogibal čistim političnim temam, saj so se tudi razmere v slovenskem narodnem taboru spremenile. Izoblikoval se je v glavno politično glasilo štajerskih Slovencev konservativne smeri. V veliki meri se je posvečal podeželju in “pozabljal” na meščanstvo in izobraženstvo, ki si je že leto kasneje v Mariboru ustanovila svoj list - 2. aprila 1868 je namreč izšla prva številka Slovenskega naroda. Programska zasnova časnika se je v glavnem nespremenjena ohranila do konca, kljub temu, da so se mu v Mariboru ob bok kasneje postavili mnogi drugi listi: Straza kot neodvisen političen list, namenjen izobraženstvu, Mariborski delavec kot neodvisen delavski list za mesto in okolico, Tabor kot politično glasilo naprednih Slovencev v Mariboru in mariborski pokrajini, sicer pa naslednik Mariborskega delavca, in ostali.

V obdobju do prevrata, torej do leta 1918, je v Mariboru izhajalo 41 časnikov in časopisov, od tega 22 slovenskih, 15 nemških in štirje nemško-slovenski. V obdobju 1918 do 1941 pa je v Mariboru izhajalo kar enkrat več časnikov in časopisov: 82, od tega 64 slovenskih, 10 nemških, dva srbsko-hrvatska, eden v esperantu in pet večjezičnih. V tej množici časopisov pa sta se skozi celotno obdobje do druge svetovne vojne ohranila le dva: prvi mariborski (nemški) časnik Marburger Zeitung in drugi mariborski časnik Slovenski gospodar.

JUBILEJNA ŠTEVILKA NI IZŠLA

Konec časnika je povzročila druga svetovna vojna, ki je celo preprečila, da bi izšla jubilejna številka lista ob 75 letnici izhajanja. In ta jubilejna številka naj bi bila natisnjena na novem rotacijskem stroju, ki ga je Tiskarna sv. Cirila, ki je tedaj časnik tiskala, ravnokar pripravila za tiskanje. Krtačni odtisi 15. številke Slovenskega gospodarja z datumom 9. april 1941, so bili pripravljeni z besedilom glavne komande nemške vojske na 2. strani, vendar časnik zaradi vojne kljub temu ni izšel.

Sandra Kurnik Zupanič VEČER /Se nadaljuje/

Ste že poravnali naročnino za
Glas Slovenije?

V okvirju

Uredništvo Glasa Slovenije je sprejelo od Slovenskega narodnega sveta NSW sledeče pismo:

*Draga gospa Stanka!
Prilagam ček za 100 dolarjev, denar, ki ga je obljubil g. Ljenko Urbančič in sicer za sponzorstvo za koale \$ 50.00 in za tiskovni sklad \$ 50.00. Na sestanku SNS je bilo to odobreno, vendar z nevoljo večine članov (podčrtala urednica). Na željo članov vam moram povedati, da naj Glas Slovenije varčuje z denarjem. Oprostite nam za to zamudo. Želim vam veselo veliko noč. Pozdravljeni
Jože Košorok
Tajnik SNS za NSW*

Spoštovani člani SNS NSW!
Hvala za ta "grenak" prispevek (mimogrede: \$ 50.00 ni za tiskovni sklad, ampak za objavo božične in novoletne voščilnice). V zvezi s plačilom za koale: to je bilo vaše sponzorstvo, saj je ime vaše organizacije zapisano v seznamu vseh sponzorjev te plemenite dobrodelne akcije in prav ta seznam bo za vedno pričeval o naših dobrih namerah - pomagati zgraditi novo pediatrično kliniko v Ljubljani.

Če se ne motim je to tudi prvič, da vaša organizacija denarno prispeva za naš časnik, kljub temu, da smo vam (in vam bomo) redno objavljali vaše članke. Sprašujemo se na kakšni osnovi si člani SNS NSW jemljejo to pravico, da krivično ocenjujejo finančno poslovanje Glasa Slovenije in sicer na svojih sestankih klevetajo člane uredništva? Nam še nikoli niti na misel ni prišlo, da bi razmišljali ali debatirali o financah ali o upravljanju z denarjem drugih slovenskih organizacij, verskih središč ali medijev v Avstraliji. Dragi člani SNS NSW, kakšen je program vašega dela, da imate toliko časa za take brezplodne tračarije? Kje so vaši rezultati dela v zadnjem letu? saj vsaj mi o le teh nismo obveščeni. Naši so vidni! Dovolila si bom še povedati, da prav nekateri vaši člani SNS NSW (privatno) dolgujejo denar za zaostalo naročnino Glasu Slovenije ter da njihove dolgove pokrivamo iz drugih virov. In še beseda dve o štednji: morda bom nekega dne le pričela štediti svoje roke, svoj čas in svoje življenje, ki ga zdaj razdajam za svoje slovenske rojake - in mi za to tudi ni žal, razen kadar dobim takšno "zaušnico" od ljudi, ki si pravzaprav niso zaslužili, da za njih odtipkam eno samo tipko na računalniku.

Volja večine članov v neki organizaciji in v demokratičnih družbah se mora upoštevati - zato vam vaš ček, do eventualne spremembe "volje" vaših članov, **vračamo**. Hvala! Z vestobo naših naročnikov in oglaševalcev ter s prispevki drugih dobrotnikov naš časnik uspeva izhajati že polna štiri leta - 10. maja vstopamo v peto leto in upamo, da bo "glas" še dolgo prihajal v domove naših hvaležnih bralcev.

Stanka Gregorič

Konzulat Republike Slovenije iz Sydneya in
Konzulat Republike Slovenije za Novo Zelandijo želi vsem
Slovenkam in Slovencem vesele velikonočne praznike.

Alfred Brežnik in Dušan Lajovic

Nove knjige

Bili so Čedermaci

Kdor je kdaj prebral knjigo Franceta Bevka o kaplanu Martinu Čedermacu, se mu vsaj svita, o kom teče beseda pod gornjim naslovom. Seveda, gre za slovenske primorske duhovnike, ki so od konca prve svetovne vojne pa do konca druge svetovne vojne, sredi najbolj razdivjanega fašizma, ostajali zvesti vodniki materne besede na Primorskem, tisti trdni oporni stebri slovenstva, na katere so se lahko opirali Primorci, ko so jim grobo vzeli slovensko besedo. V knjigi *Bili so Čedermaci* je popisana usoda mnogih zavednih slovenskih duhovnikov in drugih ljudi.

Prvič so objavljeni tudi dokumenti iz italijanskih policijskih arhivov, ki nazorno pripovedujejo, kako so zasledovali poleg številnih drugih Slovencev tudi primorske duhovnike. Knjiga opisuje dogodke in ljudi, ki so bili doslej zapisani predvsem v zgodovinskem spominu, Primorcev. Pri založbi Svobodna misel stane knjiga 3.000 tolarjev. Naročite jo na telefon: (61)327780

Prodaja Slovenije

Knjiga Andreja Aplenca *Prodaja Slovenije* ni le napeta politično gospodarska kriminalka, taka se bere od prve do zadnje strani, ampak je to knjiga, ki bi morala biti poleg Ravnikarjeve *Udbomafije* in drugih tovrstnih knjig učbenik za vse, ki jim ni vseeno, kaj bo s Slovenijo v prihodnjih letih. Andrej Aplenc je bil dvakrat zaprt na Golem otoku. Kasneje je emigriral v tujino. Leta 1990 se je kljub dobri službi v ZDA predčasno upokojil in se v domovini priključil v delo Demosove vlade ter septembra 1991 postal direktor Slovenskih železarn, toda leta 1992 ga je Drnovškova vlada odstavila. Upri se je namreč načrtovani prodaji Slovenskih železarn skrivnostni družbi z Bermudov. Knjiga *Prodaja Slovenije* jasno prikazuje kaj se resnično dogaja s Slovenijo. Podoba, ki jo ustvarjajo javna občila, je namreč precej drugačna od resnice. /Demokracija/

Za čast dežele

Dr. Franc Rode, novi slovenski nadškof in metropolit je izdal več knjig, prav te dni pa je izšla njegova nova knjiga *Za čast dežele*.

Pred izidom

Dr. Peter Vencelj ni več državni sekretar za Slovence po svetu. Trenutno se obe koalicijski vladajoči stranki pogovarjata kdo bo novi sekretar.

Gospodarski odnosi med Avstralijo in Slovenijo

Obisk slovenskih obrtnikov

Skupina slovenskih obrtnikov - predstavnikov privatnih podjetij, večina družinskih, se je mudila na petdnevem obisku v Avstraliji.

V tem kratkem času so obiskali Melbourne, Canberro in Sydney. Delegacijo je vodila mag. Francka Stajdoher, dipl. ing. in direktorica podjetja Sokrat, d.o.o. iz Ljubljane.

Namen obiska je bil spoznati Avstralijo, pridobiti občutek njenih razsežnosti in predvsem možnosti plasiranja slovenskih izdelkov na avstralskem trgu.

V Melbournu so se poslovneži pogovarjali s Slovenian Business Association of Australia, katere predsednik je Vinko Rizmal. V Canberri pa so poleg ogleda mesta obiskali še slovensko Veleposlaništvo, kjer jih je v odsotnosti odpravnika poslov Aljaža Gosnarja, sprejela Tina Grosvenor, upravno konzularni ataše.

V Sydney je delegacija prispela v sredo, 19. marca. Takoj so se srečali z Alfredom Brežnikom, častnim konzulom Republike Slovenije iz Sydneya. Konzul jim je na kratko opisal dejavnosti konzulata in slovenske skupnosti v Sydneyu. Govoril je tudi o avstralsko-slovenski trgovinski izmenjavi.

V četrtek, 20. marca ob 14.30 so bili poslovneži sprejeti na State Chamber of Commerce. O delu zbornice in možnosti sodelovanja z njo je govorila Chris Stewart, International Trade Manager. Ogleдали so si tudi video "A guide to the Australian market". Alfred Brežnik je predstavil člane delegacije in njihova podjetja ter izdelke. Richard Grace, ekonomist zbornice, je podal pregled avstralske ekonomije. Zanimiva je tabela primerjave slovenske in avstralske ekonomije, ki jo je pripravil Richard Grace.

Čprav je bil čas bivanja delegacije v Avstraliji zelo kratek, so vsi izrazili zadovoljstvo z obiskom. Prepričani so, da ne bodo imeli večjih težav s plasiranjem svojih izdelkov na avstralskem trgu. Treba je le dobre volje in prepričanje v kvaliteto svojega izdelka, česar jim pa, po vseh videzih, ne manjka.

Podatki o podjetjih in poslovnežih

1. ANTHRON d.o.o., Izola
Lorbek Jožef
Lorbek Maja
(varovalne sponke za jamarje, alpiniste, vojsko)
2. VIVA TRADE d.o.o., Nazarje
Štrumbelj Metod
(pisala, šolski pripomočki, 3. proizvajalec tintnih vložkov za nalivna peresa na svetu)
3. EFEKT d.o.o. Črniče
Škrl David
Škrl Mateja
(strojogradnja, proizvajalec igrač za Unicef že 12 let)
4. ARCUS d.o.o., Ljubljana
Kotar Irena
(pripomočki za masažo in relaksacijo)
5. FERKAR MLINI s.p., Velenje
Resnik Miran
Resnik Marija
(univerzalni mlini)
6. MDM d.o.o., Ljubljana
Drašler Marko
Drašler Marta
(nerjavna oprema za kemijsko, prehrabeno in farmacevtsko industrijo)
7. AMES
Lampret Marko
(avtomatski merilni sistemi za okolje)
8. EMONEC d.o.o., Koper
Štajdohar Andrej
Štajdohar Francka
(kafe aparati, mlinčki, pomivalni stroji, aparati za čokolado)
9. SOKRAT d.o.o., Ljubljana
mag. Francka Stajdohar
(podjetje za svetovanje, organizacijo, komunikacije, računalništvo, analize in trženje)

Z gornjimi podjetji lahko vzpostavite stike preko SOKRAT, d.o.o., Prusnikova 19, Ljubljana 1000, Telefon/fax: +386 61 152 2033

Economic Comparison Slovenian Economy & the Australian Economy Prepared by Richard Grace State Chamber of Commerce NSW

Indicator	Slovenia	Australia
GDP per Capita (\$USD 95)	9.352	17.424
Inflation (YOY% Chg. Dec95)	12.6	5.1
Exchange Rate (1\$US=) (95Ave)	118.5	.75
Exchange Rate (1DM=) (95 Ave)	82.6	1.05
Interest Rt. (90 day bill) (Aug 96)	13.9%	6.9%
Short term loan Rate (Aug 96)	21.2	10.75
10 Year Bond Rate (95 Ave)	25%	8.0
Hourly Labor Costs (DM)(Jun 96)	11.5	24.7
Unemployment Rate (July 96)	13.3%,ILO 7.3%	8.6%
Budget Deficit (%of GDP) (95)	0.0	-2.1
Foreign Debt (% of GDP) (95)	31.7	38.0
Private Consumption (% of GDP)	57	60
Company Tax	25%	36%

Tečajna lestvica z dne 21. marca 1997

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	120.06	120.79
Avstrija	1 ATS	12.92	13.00
Hrvaška	1 HRK	25.47	25.62
Nemčija	1 DEM	90.96	91.51
ZDA	1 USD	152.24	153.15
Italija	100 ITL	9.05	9.10

Po svetu

WASHINGTON

Slovenska narodno podporna jednota (SNPJ), najštevilčnejše, sto let staro društvo ameriških Slovencev v ZDA, se je pred nekaj dnevi v Pittsburghu poslovilo od dr. Ernesta Petriča, prvega veleposlanika R Slovenije v Washingtonu, ki se bo po dobrih petih letih dela v ameriški prestolnici v bližnji prihodnosti vrnil v Slovenijo. Slovesnosti v domu SNPJ se je udeležilo okrog 300 Američanov sovenskega rodu, navzoč pa je bil tudi predsednik državnega zbora RS Janez Podobnik. Petriču se je zahvalil za izjemno sodleovanje tudi ameriški predsednik Clinton. James Oberstar, "advokat" Slovenije v ameriškem kongresu je dejal, da so doslej pisali zgodbe o priseljencih le anglosaksonski protestanti. Astronavt dr. Ronald Šega je svojo zgodbo o odkrivanju domovine prednikov v izjemno zanimivem nastopu prepletal s pripovedjo o svojih poletih v veselje in podrobnostmi iz življenja v komori.

SVETOVNI DAN METEOROLOGOV

25. marca meteorologi po vsem svetu praznujejo svetovni meteorološki dan. Na ta dan leta 1950 je začela veljati Konvencija o svetovni meteorološki organizaciji. Tema letošnjega svetovnega meteorološkega dne je Vreme in voda v mestih. Zato so slovenski vremenoslovci predstavili sodoben računalniški model za simulacijo dogajanja v ozračju, imenovan Aladin/SLO, ki so ga začeli uporabljati kot orodje za napovedovanje vremena. Tako se je Slovenija pridružila maloštevilnim razvitejšim evropskim državam, ki stanje ozračja nad svojim ozemljem izračunavajo z lastnim meteorološkim modelom z zelo dobro prostorsko ločitvijo. Razvili so ga v sodelovanju s francosko meteorološko službo in meteorološkimi službami enajstih evropskih držav, ki omogoča podrobnejšo vremensko napoved za Slovenijo in okolico 48 naprej.

MOSKVA

Ekipa slavnega oceanografa Jacquesa Yvesa Cousteaua je posnela film o enkratni flori in fauni v Bajkalskem jezeru, v vodah najbolj globokega jezera na sveti (1.741 m), kjer živijo ribe in živali, ki jih ni nikjer več na Zemlji.

Prejeli smo...

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Glas Slovenije

*Spoštovani,
 prihaja čas velike noči, čas, ki nas spodbuja, naj
 potihnemo vase in se za hip zazremo v večnost.
 Ustvarjalcem in bralcem Glasa Slovenije voščimo, da bi
 ga čim lepše preživeli, polni upanja in vere.
 Naj vas napolni z lučjo Vstajenja, miru in vedrega
 prepričanja v lepši jutri vseh Slovencev doma in po svetu.*

Tajništvo SSK - Konferenca za R Slovenijo
 Jana Podobnik

Ljubljana, 24. 3. 1997

BRUSELJ

Pred dnevi sta javnost vznemirili novice o klonirani ovci Dolly na Škotskem in opicah v ZDA. Britanski tednik Sunday Times pa poroča o nesreči, ki se je zgodila v Belgiji. Tam so namreč znanstveniki nevede klonirali človeka. Pri zdravljenju neplodnosti naj bi bili strokovnjaki v bolnici Van Helmont v bližini Bruslja ustvarili identičnega dvojčka, ki je danes star štiri leta.

Po navedbah časnika so biologi zunanost zamrznjene in oplojene jajčne celice drgnili ob stekleno paličico. pri drgnjenju sta se na njihovo začudenje v jajčni celici razvila dva zarodka. Obdelovanje celične kože je namreč sprožilo delitev.

WASHINGTON

Ameriški predsednik Bill Clinton bi si lahko rešil morebitne finančne težave, če bi se odločil, da bo tožil avstralskega igralca golfa Grega Normana. Clinton si je namreč v njegovi hiši zaradi slabo osvetljenih stopnic poškodoval koleno. Dobil bi lahko milijonske odškodnine zaradi bolečin, trpljenja, nezmožnosti normalnega življenja in vsakdanjega dela. Toda Clinton je dal jasno vedeti, da ni razlogov, da za nesrečo okrivil Normana, temveč mu je celo hvaležen, da ga je še pravočasno ujel, da ni padel po vseh stopnicah.

DUNAJ

Na letošnjem elitnem balu Slovencev na Dunaju se je več kot tristo petdeset gostov iz Slovenije in od drugod zavrtelo v Parkhotelu Schonbrunna. Čeprav so udeleženci bala prispeli na Dunaj že dan prej, je bil 8. marec, dan bala pravi "slovenski dan". Tudi letos je bila častna gostja in pokroviteljica elitnega plesa slovenska veleposlanica na Dunaju dr. Katja Boh. Po končani večerji in pozdravnem govoru povezovalca večera, so si prisotni lahko ogledali plesno točko skupine plesalcev Mojca's Dancers, ki so pripravili nekajminutni šopek plesnih ljubljanskih razglednic. Za glasbo je poskrbel Big Band Slovenske vojske pod vodstvom dirigenta Klemena Repeta in s pevcem Matažem Mrakom, ki je odprl ples s himno slovenskega dunajskega bala - priredbo mojstra Jožeta privška Ne čakaj na maj. Pod kristalnimi lestenci se je pričel ples

MUNCHEN

Na nedavnem sejmu športne opreme IPSO V Munchnu so izdelovalci smučarskih čevljev že prišli na dan s svojim izumom: čevlji carving. Tovarna čevljev Alpina iz Žirov se lahko pohvali, da je od vseh svetovnih razstavljalcev pokazala najbolj pestro ponudbo teh čevljev za tekmovanje in rekreacijsko smučanje.

CLEVELAND

V svetu deluje veliko zavzetih posameznikov in skupin, ki skušajo predstaviti slovenski narod in njegove posameznike ter njihov prispevek v svetu. Ena takih ustanov je tudi Slovensko raziskovalno središče (SRCA) v Clevelandu, ki je lansko leto obhajalo že 45 let obstoja. Njegov vodja in neutrudni delavec je dr. Edi Gobec. Po njegovi zaslugi smo v Sloveniji izvedeli za primer, da imamo kar dva slovenska astronomta, mnoge ugledne arhitekta, zdravnike in druge znanstvenike. Marsikdo je ob objavi teh novic zamolčal, da je bil prav SRCA vir vseh teh informacij. Tako piše Družina v rubriki Slovenci po svetu pod naslovom "Delo Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča". Slovenian Research Center of Amerika, Inc. ali Slovensko ameriško raziskovalno središče (SRCA) je od države Ohio priznana nepridobitvena raziskovalna vzgojna ustanova. Posveča se proučevanju in uveljavljanju (ali "promociji") slovenske dediščine ter študiju in dokumentaciji darov, ki so jih Slovenci in njihovi po krvi povsem slovenski ali tudi narodnostno mešani potomci prinesli domala vsem državam sveta, poroča Družina in objavlja letno poročilo dr. Edija Gobca.

GOJAKS MEATS & SMALL GOODS

Edina slovenska
mesnica v Sydneyu

Še poznate okus dobre
domače kranjske klobase
ali krvavice?

Telefon: (02) 9747 4028

Poleg dnevno svežega mesa
vam nudimo tudi odlično prekajeno
domačo slanino

razne vrste salam in šunk,
ter vam pripravimo tudi
meso za vašo domačo zabavo

Pridite in se prepričajte!

220 Burwood Rd. Burwood NSW 2134

**euro
international pty. ltd**

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia

Dining Settings Bentwood Chairs
Rocking Chairs Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products,
metals, machinery, sporting equipment,
food products and variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph.: (03) 764 1900
Fax: (03) 764 1461

SYDNEY BRANCH:

2 A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph.: (02) 9671 5999
Fax: (02) 9621 3213

*Three return flights a week
Mondays, Thursdays and Saturdays
from Melbourne and Sydney
to Vienna and Ljubljana*

*Trikrat na teden iz Melbourn in Sydneya na
Dunaj, v Ljubljano in nazaj*

Lauda telefon: 1 800 642438
(brezplačni klic)

The only line direct to
the Heart of Europe

Lauda-air

VEČKRAT
NAGRAJENA
POTOVALNA
AGENCIJA
ST.1
NA ZAHODU SYDNEYA

POTUJTE Z NAMI

ORGANIZIRAMO VSE VRSTE POTOVANJ
Z GLAVNIMI LETALSKIMI KOMPANIJAMI

LAUDA AIR QANTAS ALITALIA
SINGAPORE AIRLINE

VELIK POPUST ZA
POTOVANJE V
EVROPO

POTOVANJA Z LADJO

Smart Cover
Travel Insurance

ORGANIZIRAMO POTOVALNE ČEKE, ZAVAROVANJA IN
VSE KAR POTREBUJETE ZA VARNO IN UDOBNO
POTOVANJE

SPECIALNE CENE ZA POTOVANJE DO LJUBLJANE

190 MARRYLANDS RD. MARRYLANDS NSW 2150

TEL: 02 9682 4211 FAX: 02 9682 1502

ZA VSE INFORMACIJE POKLIČITE: JOŽETA HAMPTONA

Melbourne v besedi in sliki

Poroča Eli Rizmal

Še o proslavi Prešernovega dne

Občinstvo na proslavi

Foto Stefan Merzel

Na proslavi Prešernovega dne so nastopili z leve v prvi vrsti: Erik in David Toni, Kristina Cestnik, Sandra Zupanc - Sendi, Mathew Bratina je prišel na oder obiskati sestrico Melisso Bratina, Andrew Bratina, Zalika in Tanille Rizmal; z leve v drugi vrsti: Vasja Koman, Wendy Cestnik, Paul Paddle, Virgilj Gomizelj, Alenka Paddle, Ljubica Postučin, Bojc Krajger, Miran Fideršek, Lenti Lenko, Frank Petelin, ob strani Vinko in Elica Rizmal.

Koncert prof. Aleksandra Vodopivca in Dušana Kobala

Kljub častitljivi starosti pianina v dvorani Slovenskega verskega središča Kew je gostujoči pianist prof. Aleksander Vodopivec iz

njega izvabil kar je bilo mogoče in nam, skupaj s prijateljem, tenoristom Dušanom Kobalom pripravil lep koncert, ki ga je organiziral Slovenski narodni svet Viktorije. Poleg uglasbljenih Prešernovih

Foto Matija Cestnik

pesmi in repertoarja iz svetovne klasike in slovenske ljudske pesmi, sta gosta iz Trsta in Nove Gorice pripravila nepozaben nočeljski dopoldan. Po koncertu so se prisotni srečali še z dr. Ksenijo De Lorenzi, specialistko za nos, ušesa in grlo, ki se je udeležila svetovnega kongresa otolaringologov v Sydneyu in se ob dobrem kosilu, ki ga je pripravilo Društvo sv. Eme, srečali in pogovorili z obema umetnikoma. Upati je, da se bodo uresničili njihovi načrti in da se bodo še kdaj vrnili nazaj. Na SBS radiu Sydney je bilo moč slišati zanimiv pogovor z dr. Ksenijo, ki ga je naredila Mariza Ličan.

Slovenska TV oddaja na MCTC

Slovenski magazin je prva redna slovenska televizijska oddaja na MCTC (Melbourne Community Television Consortium), na kanalu TV 31 in je lani decembra praznovala prvo obletnico obstoja.

Slovenski magazin poteka v organizaciji Slovenskega narodnega sveta Viktorije (SNS), ki je že julija 1995 stopil v kontakt z Radiotelevizijo Slovenije, z uredništvom oddaj *Slovenskega magazina*, ki je namenjen angleško govorečemu občinstvu v ZDA, Veliki Britaniji in pripravljen tudi za nemško govoreče področje.

Idejo je pravzaprav sprožila Stanka Gregorič, nato pa je za prve stike s Slovensko televizijo poskrbel Vinko Rizmal, zdaj pa ga, s pomočjo Philla Harrisa iz Lennox Production preuredim za TV 31 jaz - Eli Rizmal. Novi uvodniki in zaključki z nadarjeno Kristino Cestnik, lastni posnetki aktualnih dogodkov iz slovenske skupnosti za katere skrbi s svojo kamero Matija Cestnik, včasih pa tudi Phill Harris, povrh vsega pa tudi montaža, v kateri Phill in jaz poskrbiva, da je čim več predvajanega v slovenščini, so oddajo naredili še bolj zanimivo. Pravzaprav je bilo v začetku nekaj negotovanja, ker so rojaki pričakovali, da bo oddaja povsem v slovenskem jeziku. Vendar se moramo zavedati, da ima ta oddaja, ki jo velikodušno pošilja RTV Slovenija, predvsem namen, da ostali svet spozna to majhno in mlado slovensko državo. Mnogi se pritožujejo, da v *Slovenskem magazinu* neprestano imenujejo Slovence Slovin Slovenijo pa Slovinia. Nam je to ime tuje, kajti vedno smo trdili, da prihajamo "from Slovenia" (izgovorjeno z "e" in ne "i").

Naš *Slovenski magazin* je priljubljen tudi na sami postaji TV 31 in je bil v strokovnem časopisu zelo dobro ocenjen. Poznajoga tudi številni gledalci, ki niso slovenskega rodu in zgodi se, da pokličejo pisarno Slovenskega narodnega sveta Viktorije in želijo izvedeti še več o Sloveniji in nas Slovencih, hvalijo njene lepote in zanimivosti. Ker je velik del programa v angleščini oddajo razumejo tudi naši mladi, ki ne znajo več slovensko.

V preteklih 16-tih mesecih Slovenskega magazina na TV kanalu 31 so nam s prispevki priskočil na pomoč tudi Rajko Djordjevič z VTV Velenje, Mirko Bogataj, urednik slovenskega TV programa na ORF v Celovcu, svoje videospote je prispeval Tržaški oktet, Tinček Ivanuša TV Ptuj, preko Romane Favier Zorzut pa tudi TV Primorka. Prispevke nam je obljubil tudi Ivo Štraki, direktor RTV Maribor.

Vabimo vse slovenske rojake, da postanejo sponzorji magazina. Vsaka polurna oddaja je draga kljub temu, da je večina programa že narejena. Za vsako oddajo moramo plačati tudi skupini, v katero smo vključeni, da smo lahko na programu - to je ERA TV, poleg stroškov materiala in montaže. Vse moje delo in delo mojih nešteti sodelavcev je prostovoljno in zanj nismo plačani.

Sponzorji zadnjih šestnajstih mesecev so bili: družini Toš in Hrovat iz Ballarata, družina Toni, Distinction Printing Simona Špacapana, Slovensko Veleposlaništvo v Canberri (Aljaž Gosnar) dva programa, Slo Imepex - Ivo Leber, častni konzul RS iz Sydneya Alfred Brežnik, pokojna Joža in Ivan Hanželič - Little Forest Nursery, Avstralsko istrski klub Melbourne, družina Merzel iz Daylesforda, Stane Mlinar, John Zemljčič, družina Belec, Janes Smolič in skupno za en program Majda Brožič, Angela Povh in Zita Žnidarič.

Za več informacij ali če želite postati sponzor pokličite Elico ali Vinka Rizmala na telefon: (03) 9752 0003 ob večerih ali čez dan na (03) 9755 2626, predsednika SNS VIC Štefana Merzela na 059 481110 ali člane upravnega odbora SNS VIC. *Slovenski magazin* je na programu vsakih štirinajst dni, trenutno ob ponedeljkih ob 19.30, termin pa se menja vsake tri mesece.

"Diary of a Submariner" - Dnevnik podmorničarja

Knjiga Janka Majnika končno izšla

Janko Majnik, "Grey Brother" - prijatelj vseh ljudi

Pod tem naslovom je Stanka Gregorič objavila ekskluzivni intervju v 79-80 št. Glasa Slovenije. Janka Majnika je obiskala na njegovem domu v Coomi maja 1996. Zgodba o Janku je tokrat, ko je končno izšla njegova dolgo pričakovana knjiga "Diary of a Submariner" - Dnevnik podmorničarja, ponovno aktualna in zato jo delno povzemamo.

Janko Majnik je svoje korenine pognal v Žireh na Gorenjskem in se z enajstim letom znašel v šentvitskih Škofovih zavodih. Njegova mati si je strašno želela, da bi postal duhovnik toda na njeno veliko razočaranje je Janko postal podmorničar v kraljevi mornarici. Položil je izpite v radiotelegrafiji in vojna vihra ga je potegnila na ladjo jugoslovanske kraljevske mornarice. Leta 1941 se je znašel na ladji Queen Elizabeth in na podmornici H.M.S. Rorqual, s katero so vozili hrano, municijo in pošto na blokirani otok Malto. Delal je tudi na kopnenih radio postajah. Decembra 1943 je bil premeščen v Anglijo, kjer se je izšolal v višjega radiotehnika za šifriranje in postal strokovnjak v umetnosti dešifriranja tujih šifer.

Po vojni je dobil službo kot radio oficir na angleški jahti Latharna. Njegovih podmorniških pustolovščin je bilo konec, ko se je znašel na kontinentu, ki je postal njegova druga domovina - v državi Avstraliji. Avanture podmorniškega življenja so ga že med vojno navdihnile, da je pričel pisati dnevnik.

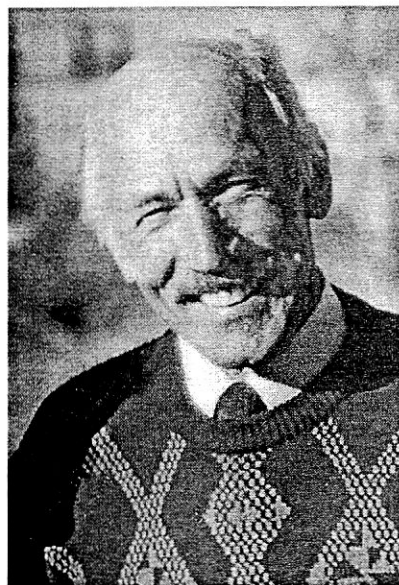
Pravzaprav se je najvažnejše obdobje Jankovega življenja odvijalo v Cabramurri, pri Snowy Mountains Hidroelectric Authority, kjer je bil "technical officer". Razen tega je bil tam upravnik pošte in Commonwealth banke, blagajnik smučarskega kluba in načelnik skavtskih "volčičev", ki jih je treniral na smučkah in so tako postali prvi "volčiči na smučkah" na svetu. O tem je sydneyški S.H.Q. Film Group že leta 1961 posnel film pod naslovom *Cubs on skis*. Janko je bil sicer dolga leta skavtski voditelj. Njegova vztrajnost, disciplina in spoštovanje skavtskih principov so pripeljali celotno skavtsko gibanje v okolju kjer je živel na visoko raven. Razen tega je s svojimi idejami in vzpodbujevalnimi programi povezoval tudi razne druge skupine.

Leta 1964 je bil premeščen v Island Bend, 1968 pa v Coomo, kjer je delal med drugim tudi v Registry office vse do leta 1983, ko je bil upokojen.

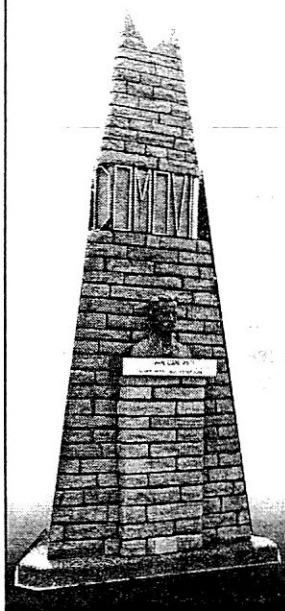
Janka pozna na območju Monara skoraj vsak. Kličejo ga po skavtskem imenu "Grey Brother" - kar pomeni "prijatelj vseh ljudi". Za njega so molili, ko je bilo treba premagati kakavo bolezen, o njem govorijo z velikim spoštovanjem celo v Sydneyu - čeprav ga marsikje osebno ne poznajo. V sydneyškem glavnem štabu skavtov je slišati, da je Janko Majnik izredno močna in priznana osebnost med skavti; da je možakar, ki se zaradi svoje enostavnosti in skromnosti izgubi v množici - pa vendar njegova veličina ostaja.

V svojem Dnevniku podmorničarja Janko Majnik opisuje na kratko obdobje II. svetovne vojne, kapitu - lacijo in odločitev devetnajstih mornarjev, da s podmornice Nebojša zaplovejo v zavezniške vode skozi barikade, minska polja in skozi blokado italijanske flote. Mornarji niso imeli druge izbire kot to ali smrt, sovražniku pa se niso hoteli predati. Po tem so prišle na vrsto dogodivščine na ladji Queen Elizabeth in na podmornici H M S Rorqual. Jankotova

knjiga je skratka polna zanimivih dogodivščin in zgodovinskih podatkov in upamo, da ne bo rojaka - Slovenca, ki si je ne bo naročil. Ker pa je v angleščini pa bo dostopna tudi mlajšemu rodu.

TRIGLAV Club Limited

Na razpolago eno najboljših balinišč v Avstraliji
 Dobra kuhinja
 odprta v četrtek, petek,
 soboto in nedeljo zvečer
 Bar z igralnico

Vam nudi društvene prostore za poroke in druge svečane priložnosti

Ph: 9610 1627 Fax: 9823 2522

Evropski prvak v računalništvu Matjaž Rogelj iz Slovenije na tečaju v Sydneyu

Matjaž je doma iz Topol pri Mengšu in je star 18 let, obiskuje četrti letnik gimnazije Bežigrad v Ljubljani. Študirati namerava računalništvo na fakulteti v Ljubljani. Letos se je odločil, da bo naredil mednarodni izpit iz računalništva, ki poteka vsaka štiri leta, letos je bil januarja v Ljubljani na Fakulteti za računalništvo.

Matjaž Rogelj je kljub visoki konkurenci dosegel prvo mesto z 91 odstotki. V prvem delu izpita so bila vprašanja na temo "hardwara", nekaj tudi "softwara" oziroma programiranja. To je bila predpisana tema od SAT 5 inštituta iz New Yorka. Drugi del izpita pa je bil po izbiri, Matjaž, ki je bil najmlajši tekmovalac si je izbral program za grafično oblikovanje in programiranje.

Iz Slovenije je bilo prijavljenih šestnajst računalničarjev, po večini so bili to diplomirani inženirji. Tekmovala je cela Evropa in testi, ki so jih pisali so bili poslani v London, kjer so šli na mednarodno ocenjevanje.

Po doseženem prvem mestu je dobil Matjaž Rogelj nagrado: dvomesečni izobraževalni tečaj iz računalništva na univerzi v Sydneyu. V Sydney je prispel pred dobrimi dvema meseci. Dopoldan je obiskoval tečaj angleškega jezika, potem pa v popoldanskem terminu predavanja z mednarodnimi predavatelji.

Matjaž je bil pred dvema leti v Angliji in meni, da so bili računalniški standardi pod nivoji slovenskih. V Sloveniji so bili tiste čase že računalniki 486, v Angliji pa šele 386. Avstralija je na visoki ravni razvitosti, meni Matjaž, čeravno Slovenija ne zaostaja dosti, če sploh zaostaja.

Matjaž bi v Sloveniji rad zaključil srednjo šolo, oktobra pričena s študijem na fakulteti. Rad bi študiral v tujini in v Avstraliji so mu ponudili dokaj ugoden študij na univerzi v Sydneyu. Ker nima nobene finančne podlage, Slovenija tak študij ne štipendira, upa, da bi mu avstralski rojaki lahko kaj pomagali. *Az intervjuja Marize Ličan na radiu SBS Sydney/*

Matjaž se je v času bivanja v Sydneyu srečal z nekaterimi avstralskimi Slovenci in z njimi navezal prijateljske stike. V času izida tega časnika bo v Melbournu. Če bi kdorkoli bil pripravljen ponuditi Matjažu finančno podporo ali sponzorstvo za študij, naj pokliče uredništvo Glasa Slovenije na telefon (02) 989 71714

Prejeli smo za objavo

SLOVENIJA V SVETU

SLO 1210 Ljubljana-Šentvid, Štula 23

IV. tabor Slovencev po svetu

Sobota, 28. junija, v Zavodu sv. Stanislava
Štula 23, Ljubljana-Šentvid

Tema letošnjega tabora bo "Predlogi za splošni zakon o Slovcnih po svetu". Pravice in dolžnosti Slovencev po svetu in države Slovenije (državljanstvo, volilna zakonodaja...) Dopoldan bo okrogla miza s predstavniki civilne družbe v Sloveniji, popoldne pa kulturni in družabni program. Predviden je nastop folklorne skupine Prvi rej iz Canberre. Na koncu bo Sv. maša.

Evropski mesec kulture v Ljubljani "Kulturna ustvarjalnost Slovencev v diaspori"

*Izseljensko društvo Slovenija v svetu
Raziskovalni inštitut Studia Slovenica
Slovenska kulturna akcija*

Program kulturnih prireditev

Torek, 3. junija ob 18.00 uri v atriju frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4

LIKOVNA RAZSTAVA "SLOVENSKI UMETNIKI V DIASPORI"

Izbor del starejše generacije (France Gorše - ZDA; Bara Remec - Argentina; Ivan Ahčin - Argentina; Božidar Kramolc - Kanada; Aleksa Ivanc Olivieri - Francija; Marjanca Savinšek - Francija; Milan Volovšek - Argentina; Stanislav Rapotec - Avstralija)

RAZSTAVA TISKA "LITERATURA, KI JE IZŠLA ZUNAJ MEJ REPUBLIKE SLOVENIJE"

monografije, periodika, gramofonske plošče, rokopisi in letaki (Evropa, Severna in Južna Amerika, Avstralija). Dvorana frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4.

Sreda, 4. junija ob 18.00 uri v dvorani frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4.

"SLOVENSKO ZDOMSKO PRIPOVEDNIŠTVO"

Predavatelj: prof. France Pibernik; na večeru bo sodeloval pisatelj in dramatik Zorko Simčič

Torek, 10. junija ob 18.00 uri v dvorani frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4

"POGLED NA SODOBNO SLOVENSKO POEZIJO"

Predavatelj dr. Helga Glušič, recitacija Pavči Eiletz
Torek, 17. junija ob 18.00 uri v dvorani frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4

GLASBENO USTVARJANJE SLOVENCEV PO SVETU

Predavatelj dr. Edo Škulj
Torek, 24. junija ob 18.00 uri v dvorani frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4

"RELIGIOZNI IN KULTURNI POMEN SLOVENSkih MISOJANRJEV - ŠKOF IRENEJ F. BARAGA"

Predavatelj prof. dr. Bruno Korošak, OFM
Torek, 1. julija ob 18.00 uri v dvorani frančiškanskega samostana, Prešernov trg 4

KULTURNA USTVARJALNOST SLOVENCEV V DIASPORI "SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA-NJENO POSLANSTVO IN DEJAVNOST - predavatelj arh. marijan Eiletz

Marjan Peršič

S slogo proti tujemu šovinizmu

Odnos Avstrijcev do nas

Nedavno sem čital vest, da je zdaj že bivši ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar prejel eno najvišjih odlikovanj Republike Avstrije. Brez dvoma je naš metropolit ta in mnoga druga odlikovanja zaslužil. S svojim umerjenim in potrpežljivim zadržanim odnosom je mnogo pripomogel, da je v Sloveniji pred petimi leti prišlo do spremembe režima in državne samostojnosti. Tako je Avstrija na svoji južni meji dobila sosedo, katere se ji ni treba bati.

To odlikovanje slovenskemu nadškofu je bila lepa gesta predsednika avstrijske federacije. Lepo pa bi bilo, da bi iz tega sledil tudi izboljšani odnos lokalnih koroških oblasti do vsega kar je slovensko. Pa to ne samo civilnih oblasti, ampak tudi cerkvenih, tako, da bodo tudi te bolj širokogrudne do Slovencev.

Do teh besed me je napeljalo sledeče:

Vas Vetrinje pri Celovcu na Koroškem pozna vsakdo, ki je kot begunec zapustil domovino leta 1945. Na polju ob tamkajšnjem cisterijanskem samostanu, ki ga je ustanovil leta 1142 grof Bernard Mariborski iz rodu Spanheimov, je takrat taborilo kakih 15 tisoč ljudi, pripadnikov protikomunističnih oddelkov in civilistov. Od tu so Britanci, pod pretvezo, da jih peljejo v Italijo, kakih deset tisoč Slovencev predali Titovi vojski in s tem v smrt. Par desetletij za tem so slovenski begunci po svetu zbrali denar, da bi v vetrinjski cerkvi vzdali ploščo v spomin pobitim.

Leta 1995 sem obiskal Vetrinje in cerkev v samostanu, ki je sedaj preurejen v gimnazijo. Notranjost cerkve so še obnavljali in zaman sem s prijatelji iskal spominsko ploščo vse dokler nam jo je končno neki starejši gospod pokazal. Skrita za klopmi na desni strani glavnega oltarja je bila na zidu majhna mramorna ploščica z vklesanim latinskim napisom, ki pravi, da so slovenski izseljenci po svetu, v spomin pobitim rojakom, zbrali denar za obnovo cerkve. Pod ploščo pa je bil na papirnatem lističu na pisalni stroj natiskan nemški prevod. V slovenščini pa ni bilo niti besedice.

Radoveden sem, če je cerkvena hierarhija iz Slovenije, ki se vsako leto v začetku junija zbere v tej cerkvi že kdaj dala pobudo, da bi poleg latinskega in nemškega bilo postavljeno tudi slovensko besedilo. Če so pred leti avstrijske cerkvene oblasti morda imele izgovor, da nočejo

izzivati diktature v Sloveniji, bi človek to razumel. Toda od leta 1990 dalje pa ni nobene nevarnosti, da bi se s primernim obeležjem, tudi v slovenščini, zamerile vladi na sončni strani Karavank. Res je težko verjeti, da bi bile škofijske oblasti v Celovcu tako šovinistične, da bi odbile pobudo slovenskih cerkvenih dostojanstvenikov, naj se latinsko besedilo prevede tudi v slovenščino in postavi poleg nemškega. Morale bi se zavedati, da so denar za obnavljanje cerkve zbirali slovenski begunci po svetu in da v zahvalo za to zaslužijo vsaj toliko, da se jim to prizna v njihovem lastnem jeziku.

Sicer pa mislim, da je slovenska javnost na splošno še vedno vse preveč popustljiva kadar gre za naše narodnostne pravice. Namesto, da bi mi zahtevali svoje, dopuščamo, da nekateri prenapeti nacionalizmi sosedov še vedno pohlepno gledajo in hočejo od nas to kar je bilo vedno naše. Morda smo boječji, ker smo majhni po številu. Toda število ni vedno odločujoče. To nam je pokazala desetdnevna vojna ob osamosvojitvi. Kot tedaj bomo tudi v bodoče uspeli ubrati svoje le takrat kadar bomo složni.

Naša sprava

Če Slovenci hočemo, da bo naša mlada država uspevala in ne bo čez nekaj let ali desetletij zopet postala plen sosedov, moramo predvsem na nek način odpraviti to kar nas tako globoko deli vse od nesrečnih dogodkov med zadnjo svetovno vojno. Dobra volja, ki sta jo obe sprti strani pokazali v letih osamosvajanja, na žalost ni prevladala. Sprava - ideja, ki smo jo vsi dobronamerni z veseljem pozdravili, je ostala v glavnem le pri besedah. Saj sprave ni mogoče uresničiti, če pri tem ni iskrenosti na obeh straneh. Te pa ni bilo in je tudi še ni. kajti za nekatere je beseda sprava pomenila povzpetje na oblast, za druge pa zopet zadržati oblast.

Spravna slovesnost v Kočevskem rogu je bila za nekatere le hinavščina, ki jo je zahteval politični oportunist, saj drugače ne bi frustriral parlamentarne komisije, ki so imele nalogo nepristransko raziskati nezakonitosti preteklosti in pokazati kdo nosi odgovornost zanje.

Kako bolj iskreno in praktično je pristopila k vprašanju sprave vlada pod predsednikom Nelsonom Mandelo v Južni Afriki.

Delovni sestanek Avstralske slovenske konference Cvetna nedelja v Milduri je "cvetela slovensko" že v soboto

Poročilo o delovnem sestanku ASK

Vsobotno, 22. marca so se v sejni dvorani MADEC (Mildura in District Educational Council) člani Slovenskih narodnih svetov (SNS) iz Viktorije, Južne Avstralije, ACT oziroma Canberre in Queenslanda (člani SNS NSW se sestanka niso mogli udeležiti) - vsi so del Avstralske slovenske konference (ASK), t.j. avstralske sekcije Svetovnega slovenskega kongresa - zbrali na letnem delovnem sestanku. Po občnem zboru, ki je bil novembra 1996 v Melbournu, je bil to prvi sestanek z novim odborom (predsednik Cvetko Falež, tajnica Jožica Gerden). Delegate SNS in goste je pozdravil (pol)slovenski rojak druge generacije iz Mildure Viktor Matotek. Gospod Matotek je bivši občinski svetnik, obnem pa predsednik MADEC-a in tudi predsednik Ethnic Community Council. Očitno ganjen nam je povedal, kako ponosen je, da je po materi Slovenec.

Na dnevnem redu našega sestanka je bila med drugim razprava o popravkih naše ustave, potreba po inkorporaciji in drugo. Veliko pozornosti smo namenili volilnem sistemu v Sloveniji, saj bo društvo Slovenija v svetu na svojem 4. Taboru Slovencev po svetu 28. junija razpravljalo prav na to temo pod naslovom "Predlogi za splošni zakon o Slovencih po svetu" (pravice in dolžnosti Slovencev po svetu in države Slovenije: državljanstvo, volilna zakonodaja in drugo). Vabijo vse Slovence po svetu in slovenske organizacije naj pošljejo svoje predloge politikom ali pravnikom ali pa samemu društvu Slovenija v svetu (glej prispevek društva v tej številki Glasa Slovenije). Na sestanku smo izvolili tudi blagajničarko ASK Anico Cuderman.

Pomen Avstralske slovenske konference (ASK)

Če kogarkoli zanima kaj smo razpravljali na sestanku ASK, ga vabim naj se pridruži našim Slovenskim narodnim svetovm (SNS). Predvsem pa to pot želim poudariti, da je med našimi rojaki mnogo napačnih in škodoželjnih razlag, da smo politična organizacija (misli se na strankarsko usmerjenost) in to desničarska. To ni res, saj je v našo organizacijo dobrodošel vsakdor. ASK je nadstrankarska organizacija in le narodnostno politična, predvsem pa rodoljubna, ki si prizadeva uskladiti nasprotna stališča in doseči pošteno demokracijo. V nobenem primeru ne tekmujemo s slovenskimi klubi oziroma društvi. Za te je predvsem pomembna številčnost članstva. Za SNS in ASK je članstvo pomembno le zato, ker se zavedamo, da več ljudi več ve; sicer pa je pomembna aktivnost in angažiranost vsakega posameznega rojaka. Smo skupina ljudi, ki ji ni vseeno kakšne krivice se dogajajo doma, predvsem pa ne nam, Slovincem po svetu.

Nekoč je podpredsednik SIM Janez Rogelj izjavil, da je članstvo SNS sestavljeno iz posameznikov. To je skupina "modrecov", ki ima globoko čutenje in nadpovprečno zanimanje za slovenstvo. Skupina, ki je pripravljena prispevati in delovati v dobro slovenskih rojakov doma in po svetu.

Občni zbor ASK v Melbournu, z leve: pater Bazilij, Cvetko Falež, Franc Erpič, Simon Špacapan, Vinko Ržmal, Jožica Gerden, Štefan Merzel, Miha Hovar, Ljenko Urbančič, Marijan Cesar

Svetovni slovenski kongres (SSK), katerega avstralska sekcija smo, si prizadeva pri ohranjanju slovenstva po svetu, stremi k narodovi spravi kot temelju sobivanja, vzpodbuja kulturne, gospodarske, znanstvene in druge vezi za vsestranski dvig slovenskega občestva. Mnenje, da je SSK in z njim vsi mi, opravilo svoje delo s slovensko osamosvojitvijo, je mnenje nevednih, nam je pisal tajnik SSK gospod Tavčar.

SNS-ji, kakor vsi vemo, se udeležujejo na raznih področjih, od narodne politike in promocije Slovenije, do kulture in književnosti, od gospodarskega povezovanja do socialno-zdravstvenih vprašanj in izobraževanja itd. Srečni so SNS-ji, ki lahko sodelujejo s slovenskimi verskimi in kulturnimi središči, saj je zaradi dolgoletne tradicije teh in naših izseljenskih duhovnikov delovanje SNS omogočeno. Žal nekateri rojaki še vedno ne kažejo nobenega razumevanja za sodelovanje s SNS-ji in verskimi središči. Škoda!

Neuradni del srečanja - cvetna nedelja

Posebno doživetje za vse udeležence sestanka ASK je bila slovenska maša ob prazniku cvetne nedelje, ki je potekala po starem slovenskem običaju. Med nami je bil tudi pater Janez Tretjak iz Adelaide, ki ima izreden posluh za takšne priložnosti. Pričakovali smo muzikalnega Lentija Lenka, vendar ga zaradi prehlada ni bilo. Nadomestila ga je Kristina Cestnik, a je na žalost naše petje zamudila. V veliko pomoč nam je bila mlada študentka Veronika Ferfolja iz Melbournu, ki študira v Adelaidi (za doktorat si je izbrala temo: slovensko priseljenstvo v Avstraliji).

Naši pojoči procesiji, v kateri so se dvigale butare, okrašene z jabolki, pomarančami in pankeljci, so se pridružili tudi naši avstralski prijatelji in sorodniki hrvaškega, poljskega in celo irskega rodu. Po maši smo ob prigrizku prijetno pokramljali z vsemi navzočimi in se med seboj še boljše spoznali.

Zaključek in moje osebno mnenje

Kot tajnica ASK sem bila z izidom seje izredno zadovoljna, saj smo obdelali mnogo pomembnih zadev in zame je bil to eden najlepših dni kar sem jih preživela med slovenskimi rojaki v Avstraliji. Zato se želim zahvaliti vsem članom SNS in gostom, ki so pripotovali iz tako oddaljenih krajev kakor je Brisban (okrog 2000 km), Canberra in Melbourn. Nekateri rojake že dolga leta poznam in jih cenim predvsem zaradi njihovega aktivnega delovanja in nepozabnih pismenih prispevkov v Glasu Slovenije ali v Mislih. Vseh, ki sem jih pričakovala na žalost ni bilo (n.p.r. iz Lightning Ridge je pripotoval opalček namesto Cilke in Jožeta Žagar). Kljub temu je bilo celotno vzdušje čudovito in še enkrat vsem HVALA!
Jožica Gerden

News

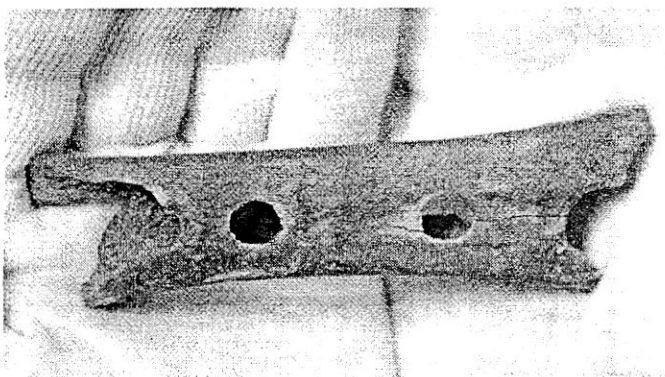

Slovenia's Parliament Speaker Janez Podobnik was on a one week working visit to Washington. He met senior representatives of the Congress, State Department and Pentagon. A day before returning home, Speaker Podobnik attended a ceremony given by Slovenians living in United States.

After Krakow, Graz, Budapest, Nicosia and St. Petesburg hosted the European Cultural Months from 1992 to 1996, the event will this year take place in Ljubljana. It will officially start on 15 May with a ceremony featuring a scenic oratorio conducted by Marko Letonja and performed by the Slovenian Philharmonic Orchestra, the band Laibach etc.

Higashi Wins in Planica. Slovenian Primož Peterka winner of final standings in the World Ski Jumping Contest. Japanese Akira Higashi won the ski-flights race in Planica (Slovenia), the last in this year's world championship cup. Slovenian Primož Peterka came second but he is in the first place in the final standings in the World Ski Jumping Contest after the last race in the 1996/97 season.

The oldest music instrument

Through June 8 the Ljubljana National Museum will house an exhibition called Neanderthal Man and his Flute. A precisely perforated thighbone of the cave-bear excavated by Dr. Ivan Turk's team at the site of Stone Age findings above the Idrija river near the Šebrelje Plateau will occupy the central part of the exhibition devoted to the life of our ancestors. The research, including carbon dating study in the U.S. have proved the findings to be surprising. Up to now, a 35,000 year old bone pipe was considered to be the oldest music instrument made by man. The finding in Slovenia has marked the beginning of man's creativity back another ten thousand years in history.

A number of pieces of modern Slovenian literature have recently been published in French.

Thus the publishing house Maison de la Poesie published a bilingual collection of poems by Boris A. Novak and translated by Viktor Jesenik; Autre Temps from Marseille published short stories of five Slovenian authors, titled Nouvelles Slovenes, while the magazine Litterae Slovenicae, published by Slovenian Writers' Association, presented short stories of nine modern Slovenian writers. The purpose of the magazine Litterae Slovenicae is to present Slovenian literature abroad; the issue contains the works of Boris Pahor, Vladimir Kavčič Andrej Capuder, Berta Bojetu, Drago Jančar, Feri Lainšček, Jani Virk, Lela Njatin and Andrej Virk.

In the period January - December 1996 retail prices increased on average by 9.7 as compared to 1995. The total average increase in the cost of living prices was 9.9%.

At the end of the last year labor costs for the employer amounted to SIT 917 or DEM 10.2 on average per hour/per employee (included are contributions by employees and employers, pre-payments for income tax and estimated tax on paid-out wages) excluding additional labour costs. In October 1996 the average hourly charges in the business sector were SIT 847 or DEM 9.4, or in other words 3.3% higher in terms of DEM than in same period in 1995.

At the beginning of 1996 the level of contributions for social security was 44.7% of the gross wage (paid in by both employees and employers). After reductions in February and July the level now stands at 38.0%. However, the employer must in reality count on a 41.2% burden when the estimate of the new tax paid out wages is included in the calculation.

Contrary to the last few years when Slovenia's balance of payments was balanced, this January's exports exceeded the imports by US\$ 50.1 million.

Slovenia's exports totalled US\$ 615.4 million in January, a 5.7 percent fall over January 1996, with its imports amounting to US\$ 665.5 million, or by 7.4 percent more than in the same month last year. Due to Slovenia's considerable surplus in trading with former Soviet Union countries, it was surprising to record a relatively high deficit in January (US\$ 15.9 million) Former Yugoslav countries represented an important market for Slovenian exporters in January, with the exports to that region exceeding the imports by US\$ 46.4 million.

The Slovenian government passed a decree rising retail prices of oil derivatives. Retail price of petrol increased by 9.4-9.5 percent, diesel oil by 8.7 percent, extra light fuel oil by 7.7 percent. The price of 98 petrol with the ecological tax costs SIT 93.1, while the 95 unleaded petrol is SIT 85.8 per litre. New prices took effect on 21 March.

Nine Slovenian banks signed an agreement on the Karanta charge card. The Karanta charge card will enable paying services and goods anywhere in Slovenia, while a card holder will actually pay his/her debt only once a month. The Karanta card could also be used as a credit card. The nine banks signatories cover a 60-percent share in the assets of the Slovenian bank system, with 300,000 current accounts. In the near future the banks plan to establish a joint company to process charge cards as well as bank machines.

Adria Airways has now seven aircraft (two DC-9, three A 320, two Dash 7) and intends to modernize its fleet by the end of this year by purchasing three aircraft from Canadian regional Jet series 200 LR bay Canadian producer Bombardiero.

Slovenian Minister of Science and Technology (MZT) Lojze Marinšek and Director of the Japan Society for the promotion of Science (JSPS), heading a Japanese delegation. Hitoshi Osaki signed a memorandum on scientist exchange between JSPS and MZT. So far, various informal contacts have been established between Japan and Slovenia, however, the memorandum is the first official bilateral document to act as a basis for further exchange in the field of research.

Glas Slovenije
sponzorji:
The Voice of Slovenia
Sponsors:

Impact International
Pty. Limited

PST!?!?

Julijski nastop slavnega pevca Luciana Pavarottija v Sloveniji - to bo ob zaključku mednarodnega projekta Evropa 2000 - bo nedvomno eden največjih kulturnih dogodkov v Sloveniji. Toda na voljo naj bi bilo le nekaj več kot 400 vstopnic za katere naj bi se v vrstah pretepali navadni smrtniki. Ostalih tisoč vstopnic bodo razdelili med pomembne Slovence. Tako bodo v Ljubljani enkrat za vselej izvedeli kdo je "in" in kdo je "out". Kdo je elita in kdo "raja" - zadnja bo sicer lahko koncert spremljala tudi na velikem ekranu na Prešernovem trgu.

mladina, mladina

V Ljubljani menjajo imena ulic. Tako bodo med drugim barbarizem v Bosni zaznamovali s Sarajevsko ulico; da pa ne bi užalili še Nemcev, si je baje ljubljanski župan dr. Dimitrij Rupel izmislil ulico Ferdinanda Porscheja, ki ni sestavljal samo dragih avtomobilov, ampak je skrbel tudi za Hitlerjeve tanke.

demokracija, demokracija

Znana lepa slovenska popevkarica Helena Blagne, ki se je lani poročila z nekim Zamanom te dni polni stolpce slovenskih časnikov in revij. Namreč po tem, ko je Vesna Marinčič v Magu napisala članek, ki Blagnetovi ni bil všeč (v članku piše, da Zaman tepe tudi Blagnetovo), je ta enostavno prišla k Marinčičevi na dom s soprogom Zamanom, in ta je udaril Marinčičevo po glavi, da je morala iskati pomoč v bolnišnici. Blagnetova je v škandal vpletla tudi znanega novinarja, urednika Maga Danila Slivnika, češ, da jo zasleduje že pet let in ji po telefonu govori opolzke stvari, kar je Slivnik demantiral. Zakonca Blagne-Zaman očitno ne izbirata sredstev za doseg svojih ciljev. Helena Blagne še kar naprej vpije po Sloveniji: da je ona Helena Blagne in da bodo že videli (tisti, ki ne pišejo kar ona želi).

mag, mag

Če so že Neslovenci in komunisti tako nevarni in učinkoviti, kako se bomo šele lahko ubranili pred štiristomilijonsko bogato in zvito Evropo, ki se ji cedijo požrešne sline po naši rajsko lepi deželi, je dejal Jaša Zlobec, kolumnist Mladine, povzel pa *gospodarski vestnik*

MALI OGLASI

Nova knjiga

Izšel je *"Diary of a submariner"-Dnevnik podmorničarja* Janka Majnika. Knjiga stane \$ 15.00. Naročite jo lahko pri Janku Majniku na telefon: 064 523 246.

Prodamo

LC Macintosh računalnik (computer) z ekranom, Macintosh Style Writer 2 tiskalnik (printer) in Brother fax 370. Za več informacij pokličite uredništvo Glasa Slovenije, telefon (02) 98971714.

Tiskovni sklad
 za Glas Slovenije
 \$ 50.00 Maria Grosman;
 \$ 20.00 Roman Gol.
 Hvala

Diplomatsko konzularna predstavništva

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Advance Bank Centre - Level 6
 60 Marcus Clarke Street, Canberra City
 telefon: (06) 243 4830; fax: (06) 243 4827
 Pisma in drugo pošto poslati na naslov:
 Embassy of Slovenia P.O.Box 284
 Civic Square, Canberra ACT 2608
 Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od
 9.00 - 17.00 ure;

uradne ure so od 10.00 - 14.00 ure

*

Konzulat RS (Sydney)

Častni konzul Alfred Brežnik.
 Obisk urada izključno po dogovoru
 (By appointment only)
 telefon: (02) 314 5116; fax: (02) 399 6246
 Poštni naslov:

P.O.Box 188 Coogee NSW 2034

*

Konzulat RS Nova Zelandija

Častni konzul Dušan Lajovic
 Eastern Hutt Road, Pomare, Lower Hutt
 (Wellington) NZ
 telefon: (04) 567 0027; fax: (04) 567 0024
 Poštni naslov:

P.O.Box 30247 Lower Hut NZ

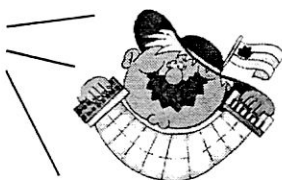
Poštni naslov v Avstraliji:
 P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164.
 telefon: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009

*

Konzulat Avstralije

Častni konzul Viktor Baraga.
 Trg Republike 3/XII, Ljubljana 1000,
 Slovenija.

Smeh

POSLOVNEŽ

Povorka pride v cerkev in gospod začne s poročnim obredom: "Tukaj smo se zbrali ..." Mladoporočenec ves čas nekaj šepeta v črno škatlico, župnik pa se ne pusti motiti in nadaljuje. Končno se obrne k mladeniču in mu reče: "Gospodič, ali bi lahko za trenutek odložili svoj mobitel? Veste, nekaj važnega vas moram vprašati."

NABORNIK

Vojaški zdravnik za očesne bolezni reče naborniku: "Preberite številke s table." "Oprostite, kakšne številke s kakšne table?" Zdravnik vidi, da je nabornik skoraj slep, in napiše potrdilo: "Nesposobne za vojsko, skoraj slep." Zvečer vojaški zdravnik sedi v kinu in mimo njega se proti svojemu sedežu prebija nabornik, katerega je zjutraj spoznal za nesposobnega za služenje vojske. "Joj, godpodič, kaj pa vi v kinu? Saj ste vendar skoraj slepi!" "V kinu? Kakšnem kinu? Mar ni to avtobus za Vič?" se ponovno naredi neumnega nabornik.

Mislili ste, da zanesljivo veste, pa vendar ne veste ...

Najbolj razširjene zmote sveta

Vedno kakovostno: Made in Germani

Nasprotno: nemški izdelki so malo pred prelomom stoletja veljali za manjvredne. Zato so Angleži leta 1987 s trgovskim zakonom dosegli, da je moralo tuje blago nositi oznako države izdelave.

Miši posebno rade jedo sir

V resnici se miši spravijo na vse, kar je v kuhinji ali shrambi: maslo, ovseni kosmiči, čokolada, gnjat, klobase. Posebnega nagnjenja do sira pa nimajo.

/Iz Petrovega arhiva - Sydney/

Sponzorji Glasa Slovenije:
 Konzulat Republike Slovenije - Sydney
 Konzulat Republike Slovenije - Nova Zelandija

Viri informacij:

Veleposlaništvo RS Canberra, Konzulat RS Sydney, Delo, Mag, Jana, Primorske novice, Slovenske brazde, Demokracija, Družina, Naš tednik, Svobodna Slovenija, Rodna gruda, Naša Slovenija, Nedelja, Mladina, Internet, SBS radio ter posamezni poročevalci